

Rozkład materiału wraz z planem wynikowym. Historia i społeczeństwo. Historia wokół nas. Klasa 6

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
CZĘŚĆ I. EPOKA ODRODZENIA									
1. Powrót do kultury starożytności 1. Czym było odrodzenie. 2. Piękno włoskich miast. 3. <i>Człowiekiem jestem...</i> 4. Michał Anioł. 5. Leonardo da Vinci. 6. Skromny drukarz z Moguncji. 7. „Walczyć z wiatrakami...”	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń mapa historyczna karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> epoka nowożytna renesans/odrodzenie jako zainteresowanie sztuką i kulturą starożytną humanista – wzór człowieka renesansu rozwój miast w epoce odrodzenia na przykładzie miast włoskich mecenas jako opiekun artystów Mikołaj Kopernik jako przykład człowieka renesansu Leonardo da Vinci i Michał Anioł oraz ich dzieła wynalazek druku 	Temat dodatkowy. 16. Mikołaj Kopernik i jego odkrycie. Uczeń: 1) opowiada o życiu Mikołaja Kopernika, używając pojęć: <i>uczony, astronom, odkrycie naukowe.</i>	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji omawia wygląd budowli renesansowej wskazuje na osi czasu XV i XVI w. wskazuje na mapie Europy Włochy i przy pomocy nauczyciela wskazuje miasta włoskie: Rzym, Florencję, Wenecję, Bolonię, Mediolan wymienia co najmniej jednego twórcę okresu odrodzenia wymienia Mikołaja Kopernika, jako przykład człowieka renesansu odpowiada na pytanie, dlaczego wynalazek druku był tak ważny dla ludzkości 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia: <i>nowożytność, humanista, odrodzenie, mecenas</i> wymienia wybitnych przedstawicieli epoki odrodzenia – Leonarda da Vinci, Michała Anioła, Jana Gutenberga na podstawie ilustracji wskazuje nawiązania do starożytności w sztuce odrodzenia 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia twierdzenie, że Włochy były kolebką renesansu krótko omawia znaczenie rozwoju gospodarczego miast włoskich dla rozwoju kultury i sztuki w okresie odrodzenia wymienia najważniejsze dzieła Michała Anioła i Leonarda da Vinci wie, jaka była pierwsza drukowana książka 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji porównuje architekturę średniowiecza i odrodzenia omawia, w jaki sposób doszło do wynalezienia druku i jakie to miało znaczenie wyjaśnia zwroty „walczyć z wiatrakami” „nic, co ludzkie, nie jest mi obce” i podaje ich genezę 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia samodzielnie zebrane informacje na temat twórców renesansu 	1
2. Wielcy żeglarze i odkrywcy 1. Afryka, Azja, Europa i ... ogromny ocean. 2. Karawela, kompas, astrolabium ... i wszystko, co pomagało	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń mapa historyczna karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> wyobrażenie o świecie ludzi średniowiecza wynalazki ułatwiające żeglugę – karawela, kompas, astrolabium poszukiwanie drogi morskiej do Indii – Henryk Żeglarz 	15. Odkrycie Nowego Świata. Uczeń: 1) umieszcza Krzysztofa Kolumba i jego pierwszą odkrywczą wyprawę w czasie i w przestrzeni;	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Amerykę Północną i Południową oraz Indie wie, kim był Krzysztof Kolumb i czego dokonał prawidłowo określa wiek, w którym 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwiska słynnych podróżników i żeglarzy: Krzysztofa Kolumba, Henryka Żeglarza, Bartolomeu Diaza, Vasco da Gamy i Ferdynanda Ma- 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie trasy wypraw wielkich podróżników: Krzysztofa Kolumba, Bartolomeu Diaza, Vasco da Gamy i Ferdynanda 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje wyobrażenie o świecie ludzi w średniowieczu i w epoce nowożytnej omawia znaczenie wyprawy Ferdynanda 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie przygotowuje wypowiedź na temat odkryć geograficznych w XV i XVI w. oraz w czasach późniejszych 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
<p>żeglarzom.</p> <p>3. Odważni, ciekawi przygód – Henryk Żeglarz i Bartolomeu Diaz.</p> <p>4. Wielka wyprawa Krzysztofa Kolumba.</p> <p>5. Którędy do Indii – wyprawa Vasco da Gamy.</p> <p>6. „Victoria” dookoła świata.</p>		<p>i Bartolomeu Diaz</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyprawa Krzysztofa Kolumba i odkrycie nowego lądu • wyprawa Vasco da Gamy • Ferdynand Magellan – pierwsza podróż dookoła świata • Stary i Nowy Świat 	<p>2) opisuje odkrycie Krzysztofa Kolumba, używając pojęć: <i>karawela, Nowy Świat, Indianie, broń palna</i>;</p> <p>3) wymienia następstwa wypraw odkrywczych dla Europy i dla Ameryki.</p>	<p>Krzysztof Kolumb odkrył Amerykę</p>	<p>gellana</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jakiego lądu szukał Krzysztof Kolumb wyruszając w swoją podróż • wymienia wynalazki, które ułatwiły żeglugę i przyczyniły się do wielkich odkryć geograficznych: astrolabium, karawela, kompas, busola • wymienia kontynenty, które określano mianem Stary Świat i Nowy Świat • wie, kto stał na czele pierwszej wyprawy dookoła świata 	<p>Magellana</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia towary, jakie sprowadzono do Europy z Indii • wyjaśnia pojęcia: <i>karawela, astrolabium, busola, kompas</i> 	<p>Magellana</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny odkryć geograficznych 		
<p>3. Skutki wielkich odkryć geograficznych</p> <p>1. Wyprawy konkwistadorów.</p> <p>2. Kolonizacja nowych terenów.</p> <p>3. Nieznany świat – Inkowie i Aztekowie.</p> <p>4. Co Europejczycy zyskali dzięki wyprawom morskim.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • mapa historyczna • karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • konkwistadorzy i ich wyprawy • kolonizacja Nowego Świata • Indianie i ich kultura – Aztekowie, Inkowie • wpływ odkryć geograficznych na życie mieszkańców Europy i obydwu Ameryk 	<p>15. Odkrycie Nowego Świata.</p> <p>Uczeń:</p> <p>3) wymienia następstwa wypraw odkrywczych dla Europy i dla Ameryki.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Amerykę Środkową i Amerykę Południową • rozumie pojęcie <i>kolonizacja</i> • wyjaśnia, dlaczego Krzysztof Kolumb nazwał mieszkańców Ameryki Indianami • wie, kim byli Aztekowie i Inkowie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>konkwistador, kolonizacja</i> • wie, kim byli Ferdynand Cortez i Montezuma • wymienia co najmniej dwa skutki odkryć geograficznych • wymienia towary sprowadzane z Ameryki do Europy 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia osiągnięcia Azteków i Inków • omawia przebieg wypraw konkwistadorów • omawia skutki odkryć geograficznych dla państw europejskich i ludów zamieszkujących Amerykę prekolumbijską 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie tereny, które były zamieszkane przez Azteków i Inków • charakteryzuje skutki odkryć geograficznych z uwzględnieniem zmian demograficznych, ekonomicznych i kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> • zastanawia się, czy odkrycia geograficzne miały bezpośredni wpływ na historię Polski 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
4. Dwór Jagiellonów na Wawelu 1. Na dworze Zygmunta. 2. Renesansowy Wawel. 3. W kręgu poetów i uczonych. 4. W trosce o państwo. 5. Następca Zygmunta I.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> panowanie Zygmunta Starego i Zygmunta II Augusta jako czasy złotego wieku Rzeczypospolitej architektura i sztuka renesansowa w Polsce – arrasy i arkady rozwój kultury polskiej – Jan Kochanowski, Mikołaj Rej sukcesy polityczne Zygmunta I Starego – przyłączenie Mazowsza, hołd pruski, unia lubelska 	18. Dwór Jagiellonów. Uczeń opisuje życie dworskie na Wawelu w okresie panowania Zygmunta, używając pojęć: <i>dwór, komnata, arras</i> . 20. Rzeczpospolita Obojga Narodów. Uczeń: 1) wyjaśnia, na czym polegała unia lubelska i wskazuje na mapie Rzeczpospolitą Obojga Narodów.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia dwóch ostatnich królów z dynastii Jagiellonów: Zygmunta I Starego i Zygmunta II Augusta wie, kim była królowa Bona prawidłowo umieszcza na osi czasu wiek XVI podaje datę zawarcia unii lubelskiej – 1569 r. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia: <i>arrasy, arkady, krużganki</i> wie, dlaczego wiek XVI nazywamy „złotym wiekiem kultury polskiej” zna daty hołdu pruskiego (1525 r.) i unii lubelskiej (1569 r.) wie, kim byli Jan Kochanowski i Mikołaj Kopernik 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy charakterystyczne architektury renesansowej krótko charakteryzuje ceremoniał dworski na dworze Jagiellonów omawia reformy gospodarcze przeprowadzone za panowania ostatnich Jagiellonów wskazuje na mapie Rzeczpospolitą Obojga Narodów w XVI w. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje postać królowej Bony wymienia przykłady architektury renesansowej w Polsce wskazuje na mapie Korony Królestwa Polskiego, Litwy i Rzeczpospolitą Obojga Narodów w XVI w. 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje największe dzieła renesansu we Włoszech i w Polsce 	1
POWTÓRZENIE MATERIAŁU I SPRAWDZIAN WIADOMOŚCI – O EPOCE ODRODZENIA.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń mapa historyczna 	<ol style="list-style-type: none"> Powrót do kultury starożytności. Wielcy żeglarze i odkrywcy. Skutki wielkich odkryć geograficznych. Dwór Jagiellonów na Wawelu. 	jw.	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji omawia wygląd budowli renesansowej wskazuje na osi czasu XV i XVI w. wskazuje na mapie Europy Włochy i przy pomocy nauczyciela wskazuje miasta włoskie Rzym, Florencję, Wenecję, Bolonię, Mediolan wymienia co najmniej jednego twórcę okresu odrodzenia wymienia Mikołaja Kopernika, jako przykład człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia: <i>nowożytność, humanista, odrodzenie, mecenas</i> wymienia wybitnych przedstawicieli epoki odrodzenia – Leonarda da Vinci, Michała Anioła, Jana Gutenberga na podstawie ilustracji wskazuje nawiązania do starożytności w sztuce odrodzenia wymienia nazwiska słynnych podróżników i żeglarzy: Krzysz- 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia twierdzenie, że Włochy były kolebką renesansu krótko omawia znaczenie rozwoju gospodarczego miast włoskich dla rozwoju kultury i sztuki w okresie odrodzenia wymienia najważniejsze dzieła Michała Anioła i Leonarda da Vinci wie, jaka była 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji porównuje architekturę średniowiecza i odrodzenia omawia, w jaki sposób doszło do wynalezienia druku i jakie to miało znaczenie wyjaśnia zwroty „walczyć z wiatrakami” „nic, co ludzkie, nie jest mi obce” i podaje ich genezę porównuje wyobrażenie o świecie ludzi 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia samodzielnie zebrane informacje na temat twórców renesansu samodzielnie przygotowuje wypowiedź na temat odkryć geograficznych w XV i XVI w. oraz w czasach późniejszych zastanawia się, czy odkrycia geograficzne miały bezpośredni wpływ na historię Polski 	2

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
				<p>renesansu</p> <ul style="list-style-type: none"> • odpowiada na pytanie, dlaczego wynalazek druku był tak ważny dla ludzkości • wskazuje na mapie Amerykę Północną i Południową oraz Indie • wie, kim był Krzysztof Kolumb i czego dokonał • prawidłowo określa wiek, w którym Krzysztof Kolumb odkrył Amerykę • wskazuje na mapie Amerykę Środkową i Amerykę Południową • rozumie pojęcie <i>kolonizacja</i> • wyjaśnia, dlaczego Krzysztof Kolumb nazwał mieszkańców Ameryki Indianami • wie, kim byli Aztekowie i Inkowie • wymienia dwóch ostatnich królów z dynastii Jagiellonów: Zygmunta I Starego i Zygmunta II Augusta • wie, kim była królowa Bona • prawidłowo umieszcza na osi czasu wiek XVI 	<p>tofa Kolumba, Henryka Żeglarza, Bartolomeu Diaza, Vasco da Gamy i Ferdynanda Magellana</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jakiego lądu szukał Krzysztof Kolumb wyruszając w swoją podróż • wymienia wynalazki, które ułatwiły żeglugę i przyczyniły się do wielkich odkryć geograficznych: astrolabium, karawela, kompas, busola • wymienia kontynenty, które określano mianem Stary Świat i Nowy Świat • wie, kto stał na czele pierwszej wyprawy dookoła świata • wyjaśnia pojęcia: <i>konkwistador</i>, <i>kolonizacja</i> • wie, kim byli Ferdynand Cortez i Montezuma • wymienia co najmniej dwa skutki odkryć geograficznych • wymienia towary sprowadzane z Ameryki do Europy 	<p>pierwsza drukowana książka</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie trasy wypraw wielkich podróżników: Krzysztofa Kolumba, Bartolomeu Diaza, Vasco da Gamy i Ferdynanda Magellana • wymienia towary, jakie sprowadzano do Europy z Indii • wyjaśnia pojęcia: <i>karawela</i>, <i>astrolabium</i>, <i>busola</i>, <i>kompas</i> • wymienia osiągnięcia Azteków i Inków • omawia przebieg wypraw konkwistadorów • omawia skutki odkryć geograficznych dla państw europejskich i ludów zamieszkujących Amerykę prekolumbijską • wymienia cechy charakterystyczne architektury renesansowej • krótko charakteryzuje ceremoniał dworski 	<p>w średniowieczu i w epoce nowożytnej</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie wyprawy Ferdynanda Magellana • wymienia przyczyny odkryć geograficznych • wskazuje na mapie tereny, które były zamieszkałe przez Azteków i Inków • charakteryzuje skutki odkryć geograficznych z uwzględnieniem zmian demograficznych, ekonomicznych i kulturowych • charakteryzuje postać królowej Bony • wymienia przykłady architektury renesansowej w Polsce • wskazuje na mapie Koronę Królestwa Polskiego, Litwę i Rzeczpospolitą Obojga Narodów w XVI w. 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje największe dzieła renesansu we Włoszech i w Polsce 	

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
				<ul style="list-style-type: none"> • podaje datę zawarcia unii lubelskiej (1569 r.) 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>arrasy, arkady, krużganki</i> • wie, dlaczego wiek XVI nazywamy „złotym wiekiem kultury polskiej” • zna daty hołdu pruskiego (1525 r.) i unii lubelskiej (1569 r.) • wie, kim byli Jan Kochanowski i Mikołaj Kopernik 	<ul style="list-style-type: none"> • na dworze Jagiellonów • omawia reformy gospodarcze przeprowadzone za panowania ostatnich Jagiellonów • wskazuje na mapie Rzeczpospolitą Obojga Narodów w XVI w. 			
CZĘŚĆ II. RZECZPOSPOLITA OBOJGA NARODÓW									
5. W Rzeczypospolitej Obojga Narodów 1. Ostatni z rodu. 2. Zgoda, wolność i prawo. 3. Szlachta wybiera króla.	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • postanowienia unii lubelskiej • Rzeczpospolita jako państwo Polski i Litwy • kim był w Rzeczypospolitej obywatel • szlachta i magnaci • wybór króla – wolna elekcja • Henryk Walezy – pierwszy król elekcyjny 	20. Rzeczpospolita Obojga Narodów. Uczeń: 1) wyjaśnia, na czym polegała unia lubelska i wskazuje na mapie Rzeczpospolitą Obojga Narodów; 2) opisuje, w jaki sposób wybierano króla, używając pojęć: <i>elekcja, pole elekcyjne, koronacja</i> .	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia państwa, które wchodziły w skład Rzeczypospolitej Obojga Narodów • wie, kto w Rzeczypospolitej miał prawo wyboru króla • rozumie pojęcie <i>wolna elekcja</i> • wyjaśnia pojęcie <i>bezkrólewie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, kto był pierwszym królem elekcyjnym w Polsce • wymienia najważniejsze zasady ustroju Rzeczypospolitej Obojga Narodów: wolność, zgoda i prawo • podaje datę pierwszej wolnej elekcji – 1573 r. • wyjaśnia, kto miał prawo wybierać króla 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co oznacza, że król rządzi dziedzicznie lub w wyniku elekcji • charakteryzuje pierwszego króla elekcyjnego i wyjaśnia, dlaczego potajemnie opuścił Polskę • opisuje przebieg sejmiku elekcyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaką rolę podczas bezkrólewia pełnił prymas • wyjaśnia, co oznaczały zasady: wolności, zgody i prawa w ustroju Rzeczypospolitej Obojga Narodów • wymienia zasady ustroju Rzeczypospolitej zapisane w artykułach henrykowskich 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie, korzystając z internetu oraz źródeł pozapodręcznikowych, przygotowuje wypowiedź na temat królów elekcyjnych 	1
6. Kto razem z królem rządził państwem 1. Król i szlachta wspólnie rządzili	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • przywileje szlacheckie • sejm walny jako najważniejszy organ władzy w państwie 	19. Polski szlachcic. Uczeń: 1) charakteryzuje obowiązki szlachcica	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia trzy stany sejmujące: króla, senat i izbę poselską • wie, jak wybierani 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>przywileje szlacheckie, pospolite ruszenie, senat, izba poselska</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie formułuje wypowiedź na temat praw i obowiązków 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, kto przewodniczył obradom senatu, a kto izby poselskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje demokrację szlachecką ze współczesną demokracją 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
państwem. 2. Sejm walny. 3. Sejmiki ziemskie. 4. Skład sejmu.		<ul style="list-style-type: none"> sejmiki ziemskie – samorząd szlachecki posłowie i senatorowie trzy stany sejmujące – król, senat i izba poselska 	ca wobec państwa, używając pojęć: <i>sejm, sejmik, pospolite ruszenie</i> .	<p>byli posłowie na sejm walny</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, z pomocą nauczyciela, na czym polegała demokracja szlachecka 	<p><i>sejmiki ziemskie, nietykalność osobista</i></p> <ul style="list-style-type: none"> wie, czym się różniła magnateria od szlachty średniej i szlachty ubogiej wyjaśnia, w jakim celu były zwoływane sejmiki ziemskie 	<p>szlachty</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia zróżnicowanie społeczne szlachty na przykładzie magnaterii, szlachty średniej i szlachty ubogiej wymienia decyzje, jakie podejmowano w czasie trwania sejmu walnego podaje datę 1493 r. i wyjaśnia, dlaczego rok 1493 uznaje się za początek parlamentaryzmu polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, kto mógł zostać senatorem, a kto posłem na sejm szczegółowo wymienia uprawnienia sejmiku wyjaśnia, jakie były kompetencje sejmików ziemskich omawia znaczenie uchwały konstytucji (tzn. prawa) <i>Nihil novi</i> 	w Polsce	
7. Gospodarstwo szlacheckie 1. Folwark szlachecki. 2. Spław zboża Wisłą do Gdańska. 3. Handel gdański.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> folwark szlachecki i pańszczyzna transport płodów rolnych do Gdańska kim byli flisacy Gdańsk najbogatszym miastem Rzeczypospolitej 	19. Polski szlachcic. Uczeń: 2) opisuje działalność gospodarczą polskiej szlachty, używając pojęć: <i>folwark, pańszczyzna, kmiecie, spichlerz, spław rzeczny – Wisłą do Gdańska</i> .	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie <i>folwark szlachecki</i> wskazuje na mapie Gdańsk wymienia co najmniej dwa towary, które spławiano Wisłą do Gdańska 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji omawia wygląd folwarku szlacheckiego wyjaśnia, na czym polegała pańszczyzna wymienia towary przywożone do Polski i towary eksportowane na zachód Europy wie, kim byli flisacy i czym się zajmowali 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Rzeczpospolita w XVI w. była nazywana spichlerzem Europy wyjaśnia, w jaki sposób szlachta powiększała swoje majątki wymienia powinności chłopów względem szlachty wskazuje na mapie szlaki spławu zboża w Rzeczypospolitej omawia zna- 	<ul style="list-style-type: none"> szczegółowo uzasadnia twierdzenie, że XVI w. był „złotym wiekiem” Rzeczypospolitej wyjaśnia, dlaczego w XVI w. bogaciły się polskie miasta wymienia główne porty zbożowe i spichlerze na szlaku wiślanym na podstawie tekstu źródłowego opisuje handel 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje sytuację szlachty i chłopów przedstawia mocne i słabe strony gospodarki w Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVI w. 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
						czenie Wisły dla wymiany towarowej	w Gdańsku – wymienia towary, jakimi handlowano i państwa, z których przybywały okręty		
POWTÓRZENIE MATERIAŁU I SPRAWDZIAN WIADOMOŚCI – O RZECZYPOSPOLITEJ SZLACHECKIEJ.	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • mapa historyczna 	<p>5. W Rzeczypospolitej Obojga Narodów.</p> <p>6. Kto razem z królem rządził państwem.</p> <p>7. Gospodarstwo szlachecka.</p>	jw.	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie <i>folwark szlachecki</i> • wskazuje na mapie Gdańsk • wymienia co najmniej dwa towary, które spławiano Wisłą do Gdańska • wymienia państwa, które wchodziły w skład Rzeczypospolitej Obojga Narodów • wie, kto w Rzeczypospolitej miał prawo wyboru króla • rozumie pojęcie <i>wolna elekcja</i> • wyjaśnia pojęcie <i>bezkrólewie</i> • wymienia trzy stany sejmujące: króla, senat i izbę poselską • wie, jak wybierani byli posłowie na sejm walny • wyjaśnia, z pomocą nauczyciela, na czym polegała demokracja szlachecka 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, kto był pierwszym królem elekcyjnym w Polsce • wymienia najważniejsze zasady ustroju Rzeczypospolitej Obojga Narodów: wolność, zgoda i prawo • podaje datę pierwszej wolnej elekcji – 1573 r. • wyjaśnia, kto miał prawo wybierać króla • wyjaśnia pojęcia: <i>przywileje szlacheckie, pospolite ruszenie, senat, izba poselska, sejmiki ziemskie, nietykalność osobista</i> • wie, czym się różniła magnateria od szlachty średniej i szlachty ubogiej • wyjaśnia, w jakim celu zwoływane były sejmiki ziemskie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co oznacza, że król rządzi dziedzicznie lub w wyniku elekcji • charakteryzuje pierwszego króla elekcyjnego i wyjaśnia, dlaczego potajemnie opuścił Polskę • opisuje przebieg sejmiku elekcyjnego, • samodzielnie formułuje wypowiedź na temat praw i obowiązków szlachty • omawia różnicowanie społeczne szlachty na przykładzie magnaterii, szlachty średniej i szlachty ubogiej • wymienia decyzje, jakie podejmowano w czasie trwania sejmiku walnego • podaje datę 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaką rolę podczas bezkrólewia pełnił prymas • wyjaśnia, co oznaczały zasady wolności, zgody i prawa w ustroju Rzeczypospolitej Obojga Narodów • wymienia zasady ustroju Rzeczypospolitej zapisane w artykułach henrykowskich • wyjaśnia, kto przewodniczył obradom senatu, a kto izby poselskiej • wyjaśnia, kto mógł zostać senatorem, a kto posłem na sejm • szczegółowo wymienia uprawnienia sejmiku • wyjaśnia, jakie były kompetencje sejmików ziemskich • omawia zna- 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie, korzystając z internetu i źródeł pozapodręcznikowych, przygotowuje wypowiedź na temat królów elekcyjnych • porównuje demokrację szlachecką ze współczesną demokracją w Polsce • porównuje sytuację szlachty i chłopów, przedstawia mocne i słabe strony gospodarki w Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVI w. 	2

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
					<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji omawia wygląd folwarku szlacheckiego wyjaśnia, na czym polegała pańszczyzna wymienia towary przywożone do Polski i towary eksportowane na zachód Europy wie, kim byli flisacy i czym się zajmowali 	1493 r. i wyjaśnia, dlaczego uznaje rok 1493 za początek parlamentaryzmu polskiego <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Rzeczpospolita w XVI w. była nazywana spichlerzem Europy wyjaśnia, w jaki sposób szlachta powiększała swoje majątki wymienia powinności chłopów względem szlachty wskazuje na mapie szlaki spławu zboża w Rzeczypospolitej omawia znaczenie Wisły dla wymiany towarowej 	czenie uchwalenia konstytucji (tzn. prawa) <i>Nihil novi</i> <ul style="list-style-type: none"> szczegółowo uzasadnia twierdzenie, że XVI w. był „złotym wiekiem” Rzeczypospolitej wyjaśnia, dlaczego w XVI w. bogaciły się polskie miasta wymienia główne porty zbożowe i spichlerze na szlaku wiślanym na podstawie tekstu źródłowego opisuje handel w Gdańsku – wymienia towary, jakimi handlowano, i państwa, z których przybywały okręty 		
CZEŚĆ III. RZECZPOSPOLITA W XVII WIEKU									
8. Wojny ze Szwedami 1. Wojny Zygmunta III Wazy. 2. Jan Karol Chodkiewicz – zwycięzca spod Kircholmu. 3. Wojska szwedzkie wkraczają do	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń mapa historyczna karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> panowanie dynastii Wazów i wojny ze Szwecją bitwa pod Kircholmem – zwycięstwo pod wodzą Jana Karola Chodkiewicza potop szwedzki 1655 r. – obrona Ja- 	21. Rzeczpospolita w XVII w. Uczeń: 1) sytuuje w czasie i omawia wydarzenia potopu szwedzkiego, z uwzględnieniem obrony Częstochy	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Szwecję, Wielkie Księstwo Litewskie, Koronę Królestwa Polskiego wymienia co najmniej dwóch królów polskich z dynastii 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny i skutki wojen polsko-szwedzkich w XVII w. wskazuje na mapie Inflanty i wyjaśnia, dlaczego były ważnym obszarem dla 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sylwetkę hetmana Jana Karola Chodkiewicza na podstawie mapy omawia przebieg walk w czasie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia szczegółowo, dlaczego najazd Szwedów na Polskę został nazwany potopem omawia postawę królów Zyg- 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie, na podstawie informacji dostępnych w internecie oraz innych źródeł wiedzy pozapodręcznikowych, 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
Rzeczypospolitej. 4. Obrona kraju.		snej Góry • wojna podjazdowa Stefana Czarnieckiego i zwycięstwo pod Warką • skutki najazdu szwedzkiego	wy i postaci Stefana Czarnieckiego.	Wazów • wie, kto dowodził wojskami polskimi pod Kircholmem • podaje datę potopu szwedzkiego • wyjaśnia pojęcie <i>hetman</i>	Rzeczypospolitej i dla Szwecji • na podstawie ilustracji omawia wygląd i uzbrojenie husarii • wymienia terytoria, o które toczyły się wojny ze Szwecją • wie, kim byli: Stefan Czarniecki, Jan Karol Chodkiewicz, Augustyn Kordecki	potopu szwedzkiego • wyjaśnia pojęcie <i>wojna podjazdowa</i> • wie, w jaki sposób Zygmunt III Waza był spokrewniony z Jagiellonami	munta III i Jana Kazimierza w czasie wojen ze Szwecją • na podstawie ilustracji w podręczniku i wiadomości z lekcji porównuje uzbrojenie i sposób walki armii szwedzkiej i armii polskiej	przygotowuje wypowiedź o polskich dziełach sztuki znajdujących się od czasów potopu na terenie Szwecji	
9. Walki z Kozakami 1. Kozacy z Zaporozża. 2. Życie na Siczy. 3. Czym był rejestr kozacki. 4. Zwycięstwa i klęski – wojny z Kozakami.	• podręcznik • zeszyt ćwiczeń • mapa historyczna • karty pracy	• kim byli Kozacy • Dzikie Pola i Zaporozże • Stara Sicz i atamani kozaccy • rejestr kozacki i wojny z Tatarami i Turkami • bunty kozackie • powstanie Bohdana Chmielnickiego – wojna na Ukrainie	Temat dodatkowy II. Analiza i interpretacja historyczna. III. Tworzenie narracji historycznej.	• wie, kim byli Kozacy • na podstawie ilustracji omawia wygląd i uzbrojenie Kozaków • podaje datę i przywódcę największego kozackiego powstania przeciwko Rzeczypospolitej • wskazuje na mapie tereny zamieszkałe przez Kozaków	• odczytuje z mapy miejsca bitew powstania Chmielnickiego • na podstawie ilustracji omawia wygląd kozackiego taboru i jego użycie w czasie wojny • charakteryzuje postać Bohdana Chmielnickiego • wyjaśnia pojęcia: <i>Tatarzy, Sicz, ataman, rejestr kozacki</i> • wymienia przyчины wybuchu powstania Chmielnickiego	• wymienia przyчины i skutki powstania Chmielnickiego • wskazuje na mapie najdalszy zasięg powstania Chmielnickiego i wymienia najważniejsze bitwy • omawia życie codzienne Kozaków i wyjaśnia, dlaczego korzystne było dla nich znalezienie się w rejestrze kozackim • porównuje sposób prowadzenia wojny przez wojska kozackie i przez regular-	• omawia genezę rejestru kozackiego i podaje przykłady wojen, w których królowie polscy korzystali z wojska kozackiego • omawia politykę Rzeczypospolitej wobec Kozaków po stłumieniu powstań kozackich	• samodzielnie formułuje wypowiedź na temat: „W jaki sposób powstanie Chmielnickiego zostało przedstawione w powieści <i>Ogniem i mieczem</i> Henryka Sienkiewicza?”	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
						ne oddziały Rzeczypospolitej			
<p>10. Wyprawa wiedeńska Jana III Sobieskiego</p> <p>1. W obronie przed tureckim najazdem.</p> <p>2. Polska husaria w obronie Europy.</p> <p>3. Pokój i skutki wojen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • mapa historyczna • karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • wojny z Turcją, obrona Chocimia • Jan III Sobieski królem Polski • bitwa pod Wiedniem • skutki wojen polsko-tureckich 	<p>21. Rzeczpospolita w XVII w.</p> <p>Uczeń:</p> <p>2) sytuuje w czasie i opisuje wyprawę wiedeńską Jana III Sobieskiego, używając pojęć: <i>oblężenie, odsiecz, sułtan, husaria</i>.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje datę odsieczy wiedeńskiej – 1683 r. i określa, który to jest wiek i która jego połowa • wie, kim byli Jan III Sobieski i Kara Mustafa • wyjaśnia, dlaczego Jana III Sobieskiego nazywano Lwem Lechistanu • wie, gdzie znajdowała się siedziba Jana III Sobieskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>odsiecz, sułtan, oblężenie, husaria</i> • wskazuje na mapie Chocim i Kamieniec Podolski • na podstawie planu bitwy pod Wiedniem wymienia wojska, które brały udział w bitwie • krótko wyjaśnia skutki bitwy pod Wiedniem 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia hetmanów: Stanisława Żółkiewskiego i Jana Karola Chodkiewicza jako słynnych dowódców walczących z Turkami • wymienia postanowienia pokoju w Kartowicach i podaje jego datę (1699 r.) • opowiada, w jakich okolicznościach Jan III Sobieski został wybrany na króla Polski • wymienia przyczyny i skutki odsieczy wiedeńskiej • na podstawie ilustracji omawia wygląd pałacu w Wilanowie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jakie znaczenie miał w czasie odsieczy wiedeńskiej atak polskiej husarii • omawia wpływ, jaki na sytuację w Rzeczypospolitej miały wojny prowadzone przez wojska polsko-litewskie w XVII w. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego o Janie III Sobieskim mówimy, że obronił przed Turkami Europę i chrześcijaństwo 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
POWTÓRZENIE MATERIAŁU I SPRAWDZIAN WIADOMOŚCI – O WOJNACH RZECZYPOSPOLITEJ W XVII WIEKU.	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • mapa historyczna 	<p>8. Wojny ze Szwedami.</p> <p>9. Walki z Kozakami.</p> <p>10. Wyprawa wiedeńska króla Jana III Sobieskiego.</p>	jw.	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Szwecję, Wielkie Księstwo Litewskie, Koronę Królestwa Polskiego • wymienia co najmniej dwóch królów polskich z dynastii Wazów • wie, kto dowodził wojskami polskimi pod Kircholmem • podaje datę potopu szwedzkiego • wyjaśnia pojęcie <i>hetman</i> • wie, kim byli Kozacy • na podstawie ilustracji omawia wygląd i uzbrojenie Kozaków • podaje datę i przywódcę największego kozackiego powstania przeciwko Rzeczypospolitej • wskazuje na mapie tereny zamieszkałe przez Kozaków • podaje datę odsieczy wiedeńskiej – 1683 r. i określa, który to jest wiek i która jego połowa • wie, kim byli Jan III Sobieski i Kara Mustafa • wyjaśnia, dlaczego Jana III Sobieskiego nazywano Lwem Lechistanu • wie, gdzie znajdo- 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny i skutki wojen polsko-szwedzkich w XVII w. • wskazuje na mapie Inflanty i wyjaśnia, dlaczego były ważnym obszarem dla Rzeczypospolitej i dla Szwecji • na podstawie ilustracji omawia wygląd i uzbrojenie husarii • wymienia terytoria, o które toczyły się wojny ze Szwecją • wie, kim byli Stefan Czarniecki, Jan Karol Chodkiewicz, Augustyn Kordecki • odczytuje z mapy miejsca bitew powstania Chmielnickiego • na podstawie ilustracji omawia wygląd kozackiego taboru i jego użycie w czasie wojny • charakteryzuje postać Bohdana Chmielnickiego • wyjaśnia pojęcia: <i>Tatarzy, Sicz, ataman, rejestr kozacki</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje sylwetkę hetmana Jana Karola Chodkiewicza • na podstawie mapy omawia przebieg walk w czasie potopu szwedzkiego • wyjaśnia pojęcie <i>wojna podjazdowa</i> • wie, w jaki sposób Zygmunt III Waza był spokrewniony z Jagiellonami • wymienia przyczyny i skutki powstania Chmielnickiego • wskazuje na mapie najdalszy zasięg powstania Chmielnickiego i wymienia najważniejsze bitwy • omawia życie codzienne Kozaków i wyjaśnia, dlaczego korzystne dla nich było znalezienie się w rejestrze kozackim • porównuje sposób prowadzenia wojny przez wojska kozackie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia szczegółowo, dlaczego najazd Szwedów na Polskę został nazwany potopem • omawia postawę królów Zygmunta III i Jana Kazimierza w czasie wojen ze Szwecją • na podstawie ilustracji w podręczniku i wiadomości z lekcji porównuje uzbrojenie i sposób walki armii szwedzkiej i armii polskiej • omawia genezę rejestru kozackiego i podaje przykłady wojen, w których królowie polscy korzystali z wojska kozackiego • omawia politykę Rzeczypospolitej wobec Kozaków po słumieniu powstań kozackich • wyjaśnia, jakie znaczenie miał w czasie odsieczy wiedeńskiej atak polskiej husarii 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie, na podstawie informacji dostępnych w internecie i innych, poza podręcznikowych źródłach wiedzy, przygotowuje wypowiedź o polskich dziełach sztuki znajdujących się od czasów potopu na terenie Szwecji • samodzielnie formułuje wypowiedź na temat: <i>W jaki sposób powstanie Chmielnickiego zostało przedstawione w powieści „Ogniem i mieczem” Henryka Sienkiewicza?</i> • wyjaśnia, dlaczego o Janie III Sobieskim mówimy, że obronił przed Turkami Europę i chrześcijaństwo 	2

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
				<p>wała się siedziba Jana III Sobieskiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny wybuchu powstania Chmielnickiego wyjaśnia pojęcia: <i>odsiecz, sułtan, oblężenie, husaria</i> wskazuje na mapie Chocim i Kamieniec Podolski na podstawie planu bitwy pod Wiedniem wymienia wojska, jakie brały udział w bitwie krótko wyjaśnia skutki bitwy pod Wiedniem 	<ul style="list-style-type: none"> i przez regularne oddziały Rzeczypospolitej wymienia hetmanów Stanisława Żółkiewskiego i Jana Karola Chodkiewicza jako słynnych dowódców walczących z Turkami wymienia postanowienia pokoju w Karłowicach i podaje jego datę (1699 r.) opowiada, w jakich okolicznościach Jan III Sobieski został wybrany na króla Polski wymienia przyczyny i skutki odsieczy wiedeńskiej na podstawie ilustracji omawia wygląd pałacu w Wilanowie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ, jaki na sytuację w Rzeczypospolitej miały wojny prowadzone przez wojska polsko-litewskie w XVII w. 		
CZĘŚĆ IV. UPADEK RZECZYPOSPOLITEJ I WALKA O NIEPODLEGŁOŚĆ									
<p>11. Rzeczpospolita w czasach Stanisława Augusta Poniatowskiego</p> <p>1. Ostatni władca Rzeczypospolitej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> powołanie Komisji Edukacji Narodowej reformy gospodarcze króla Stanisława Augusta Poniatowskiego Sejm Wielki 	<p>22. Upadek I Rzeczypospolitej.</p> <p>Uczeń:</p> <p>1) podaje przykłady naprawy państwa</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia Stanisława Augusta Poniatowskiego jako ostatniego króla Polski podaje datę uchwa- 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym były Komisja Edukacji Narodowej i Szkoła Rycerska posługuje się pojęciami: <i>manufak-</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia <i>Konstytucji 3 maja</i> w zakresie zmiany ustroju 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje ustrój Rzeczypospolitej Obojga Narodów przed uchwaleniem <i>Konstytucji 3</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego dzień 3 maja jest w Polsce świętem państwowym 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
2. Przeciwno królowi. 3. Sejm Wielki. Rok 1791 – <i>Konstytucja 3 maja</i> .		i uchwalenie <i>Konstytucji 3 maja</i>	polskiego za panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego, z uwzględnieniem <i>Konstytucji 3 maja</i> .	lenia <i>Konstytucji 3 maja</i> (1791 r.) • podaje co najmniej dwa przykłady reform wprowadzonych w Rzeczypospolitej przez Stanisława Augusta Poniatowskiego	<i>tura, liberum veto, dziedziczenie tronu</i> • na podstawie ilustracji omawia wygląd pola elekcyjnego w czasie wyboru króla Stanisława Augusta Poniatowskiego na króla Polski • wie, kim była caryca Katarzyna II i dlaczego była zainteresowana utrzymaniem chaosu w Rzeczypospolitej	Rzeczypospolitej • wyjaśnia, dlaczego Rosja była przeciwna wprowadzeniu reform w Rzeczypospolitej • wyjaśnia, dlaczego część szlachty była przeciwna wprowadzeniu <i>Konstytucji 3 maja</i>	<i>maja</i> i po jej wprowadzeniu • omawia, na czym polegała złota wolność szlachty w Rzeczypospolitej • wymienia zmiany, jakie wprowadzała <i>Konstytucja 3 maja</i> w sytuacji prawnej mieszczan i chłopów		
12. Upadek Rzeczypospolitej 1. W obronie „złotej wolności”. 2. Konfederacje i rokosze. 3. Droga do katastrofy. 4. Obrona ojczyzny i upadek państwa.	• podręcznik • zeszyt ćwiczeń • mapa historyczna • karty pracy	• demokracja szlachecka a ustroj absolutystyczny Rosji, Austrii i Prus • konfederacja barska i I rozbiór Polski – 1772 r. • wojna w obronie <i>Konstytucji 3 maja</i> i II rozbiór Polski – 1793 r. • powstanie kościuszkowskie i III rozbiór Polski – 1795 r.	22. Upadek I Rzeczypospolitej. Uczeń: 2) omawia i sytuuje w czasie wydarzenia powstania kościuszkowskiego, używając pojęć: <i>naczelnik powstania, przysięga Kościuszkowska, kosynierzy</i> ; 3) wyjaśnia, w jakich okolicznościach doszło do upadku państwa polskiego, podaje datę III rozbioru.	• podaje daty trzech rozbiorów Polski – 1772, 1793, 1795 • wymienia państwa biorące udział w rozbiorach Polski • podaje datę wybuchu powstania kościuszkowskiego	• posługuje się pojęciami: <i>konfederacja, rokosz, rozbiory, kosynierzy</i> • wymienia przyczyny upadku powstania kościuszkowskiego • wskazuje na mapie: <i>Rozbiory Rzeczypospolitej</i> tereny zajęte przez państwa zaborcze w wyniku I, II i III rozbioru • na podstawie ilustracji omawia uzbrojenie kosynierów i żołnierzy rosyjskich • wie, kim byli Ta-	• wyjaśnia, w jakich okolicznościach został ustanowiony order <i>Virtuti Militari</i> i kto jako pierwszy został nim odznaczony • opowiada o przebiegu wojny w obronie <i>Konstytucji 3 maja</i> • omawia i sytuuje w czasie wydarzenia powstania kościuszkowskiego, używając pojęć: <i>naczelnik, powstanie, kosynierzy</i> • wymienia przy-	• porównuje ustroj Rzeczypospolitej oraz ustroj Rosji, Austrii i Prus • wymienia przyczyny wybuchu, przebieg i skutki powstania kościuszkowskiego • omawia okoliczności wybuchu konfederacji barskiej • na podstawie obrazu Jana Matejki <i>Rejtan</i> opowiada o okolicznościach I rozbioru Polski	• omawia panowanie Stanisława Augusta Poniatowskiego, wskazując mocne i słabe strony Rzeczypospolitej, przedstawia długofalowe skutki reform gospodarczych, kulturalnych i politycznych	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
					deusz Rejtan, książe Józef Poniatowski, Tadeusz Kościuszko, Jan Kiliński	czyny upadku powstania kościuszkowskiego			
13. U boku Napoleona 1. Utrata państwa i nadziei. 2. Nadzieja w Napoleonie. 3. <i>Z ziemi włoskiej do Polski...</i> – Legiony Polskie we Włoszech. 4. <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> . 5. Księstwo Warszawskie – „małe państwo wielkich nadziei”. 6. Dalsze losy Księstwa.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń mapa historyczna karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> utworzenie Legionów Polskich we Włoszech powstanie <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> Księstwo Warszawskie – namiastka państwa polskiego kłęska Napoleona i utworzenie Królestwa Polskiego 	Temat dodatkowy.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia postać generała Jana Henryka Dąbrowskiego, jako twórcy Legionów Polskich we Włoszech opowiada o okolicznościach powstania <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> wie, kim byli Napoleon Bonaparte, Józef Wybicki, książe Józef Poniatowski 	<ul style="list-style-type: none"> omawia działania podjęte przez zaborców wobec ludności polskiej po trzecim rozbiore wskazuje na mapie państwo, w którym utworzone zostały Legiony Polskie podaje datę utworzenia Legionów (1797 r.) wymienia przyczyny utworzenia przez Napoleona Księstwa Warszawskiego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie tereny, z których zostało utworzone Księstwo Warszawskie wyjaśnia, czym był <i>Kodeks Napoleona</i> opowiada, w jakich okolicznościach zostało zlikwidowane Księstwo Warszawskie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia okoliczności powstania Legionów Polskich we Włoszech i utworzenia Księstwa Warszawskiego wyjaśnia, dlaczego armia napoleońska poniosła klęskę w Rosji w 1812 r. omawia ustrój Księstwa Warszawskiego wyjaśnia, dlaczego Księstwo Warszawskie przestało istnieć 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia stosunek Polaków do Napoleona i Napoleona do Polaków 	1
14. Powstań, Polsko, skrusz kajdany – powstanie listopadowe 1. Królestwo Polskie. 2. „Na Belweder!” – 29 listopada 1830 roku. 3. Bitwy powstania listopadowego. 4. Upadek powstania.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń mapa historyczna karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> życie codzienne w Królestwie Polskim wybuch powstania listopadowego powstanie i wojna polsko-rosyjska kłęska powstania listopadowego Wielka Emigracja 	23. Formy walki o niepodległość. Uczeń: 1) umiejscawia w czasie powstanie listopadowe; 2) wymienia cele walki powstańców oraz przykłady represji zastosowanych wobec społeczeństwa po przegranej powstaniu listopa-	<ul style="list-style-type: none"> podaje datę wybuchu powstania listopadowego – 29 listopada 1830 r. wie, kim byli: Piotr Wysocki, Józef Sowiński wymienia co najmniej dwa przykłady prześladowania Polaków po upadku powstania listopadowego 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny i skutki powstania listopadowego wyjaśnia pojęcia: <i>Arsenał, Belweder, Syberia, Cytadela</i> wie, kim był wielki książe Konstanty 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew powstania listopadowego wymienia przyczyny upadku powstania listopadowego charakteryzuje postawę obrońców Warszawy – Juliusza Or- 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przebieg powstania listopadowego ocenia, czy Polacy mieli szansę na pokonanie Rosjan w czasie powstania wymienia dowódcę wojsk rosyjskich, który zdobył Warszawę i doprowadził do upadku po- 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje powstanie listopadowe i powstanie kościuszkowskie, wskazuje podobieństwa i różnice 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
			dowym.			dona i Józefa Sowińskiego	wstania		
<p>15. Zawiedzione nadzieje – powstanie styczniowe</p> <p>1. Branka i wybuch powstania.</p> <p>2. Działania przywódców i walki powstańcze.</p> <p>3. Dlaczego powstanie upadło?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • mapa historyczna • karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • nastroje niepodległościowe w Królestwie Polskim i represje rosyjskie • branka i wybuch powstania styczniowego • walki powstańcze – oddziały partyzanckie • Romuald Traugutt – ostatni przywódca powstania • przyczyny upadku powstania 	<p>23. Formy walki o niepodległość.</p> <p>Uczeń:</p> <p>1) umiejscawia w czasie powstanie styczniowe;</p> <p>2) wymienia cele walki powstańców oraz przykłady represji zastosowanych wobec społeczeństwa po przegranej powstaniu styczniowym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia datę roczną wybuchu powstania styczniowego, określa wiek i jego połowę • wie, kim był Romuald Traugutt • charakteryzuje sposób walki prowadzony przez oddziały partyzanckie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>branka, koszary, katorga</i> • wyjaśnia, dlaczego pobór do wojska rosyjskiego przyspieszył decyzję o wybuchu powstania • na podstawie ilustracji charakteryzuje wygląd i uzbrojenie powstańców-kosynierów • na podstawie ilustracji omawia wygląd Cytadeli warszawskiej • podaje co najmniej jedną przyczynę upadku powstania styczniowego • oblicza czas, jaki upłynął od upadku powstania listopadowego do wybuchu powstania styczniowego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje związek pomiędzy manifestacjami patriotycznymi a wybuchem powstania styczniowego • wymienia zakres działań utworzonego przez powstańców Rządu Narodowego • wyjaśnia, na czym polegał terror władz carskich wobec ludności polskiej w 1863 r. • wyjaśnia funkcję, jaką pełniła w czasie zaborów Cytadela warszawska • na podstawie mapy wymienia tereny, na których toczyły się walki powstańcze 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia co najmniej dwóch przywódców powstania styczniowego • omawia przyczynę, przebieg i skutki powstania styczniowego • wymienia represje stosowane przez Rosjan wobec uczestników powstania styczniowego 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie, na podstawie informacji z internetu i źródeł pozapodręcznikowych formułuje wypowiedź na temat przywódców powstania styczniowego 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
POWTÓRZENIE MATERIAŁU I SPRAWDZIAN WIADOMOŚCI – O UPADKU RZECZYPOSPOLITEJ I POWSTANIACH NARODOWYCH.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń mapa historyczna 	11. Rzeczpospolita w czasach Stanisława Augusta Poniatowskiego. 12. Upadek Rzeczypospolitej. 13. U boku Napoleona. 14. <i>Powstań, Polsko, skrusz kajdany</i> – powstanie listopadowe. 15. Zawiedzione nadzieje – powstanie styczniowe.	jw.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia Stanisława Augusta Poniatowskiego jako ostatniego króla Polski podaje datę uchwalenia <i>Konstytucji 3 maja</i> (1791 r.) podaje co najmniej dwa przykłady reform wprowadzonych w Rzeczypospolitej przez Stanisława Augusta Poniatowskiego podaje daty trzech rozbiorów Polski – 1772, 1793, 1795 wymienia państwa biorące udział w rozbiorach Polski podaje datę wybuchu powstania kościuszkowskiego wymienia postać generała Jana Henryka Dąbrowskiego, jako twórcy Legionów Polskich we Włoszech opowiada o okolicznościach powstania <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> wie, kim byli: Napoleon Bonaparte, Józef Wybicki, książę Józef Poniatowski podaje datę wybuchu powstania listopadowego – 29 listopada 1830 r. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym były Komisja Edukacji Narodowej i Szkoła Rycerska posługuje się pojęciami: <i>manufaktura, liberum veto, dziedziczenie tronu</i> na podstawie ilustracji omawia wygląd pola elekcyjnego w czasie wyborów króla Stanisława Augusta Poniatowskiego na króla Polski wie, kim była caryca Katarzyna II i dlaczego była zainteresowana utrzymaniem chaosu w Rzeczypospolitej posługuje się pojęciami: <i>konfederacja, rokosz, rozbiory, kosynierzy</i> wymienia przyczyny upadku państwa polskiego wskazuje na mapie: <i>Rozbiory Rzeczypospolitej</i> tereny zajęte przez państwa zaborcze w wyniku I, II i III rozbioru na podstawie ilustracji omawia 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia <i>Konstytucji 3 maja</i> w zakresie zmiany ustroju Rzeczypospolitej wyjaśnia, dlaczego Rosja była przeciwna wprowadzeniu reform w Rzeczypospolitej wyjaśnia, dlaczego część szlachty była przeciwna wprowadzeniu <i>Konstytucji 3 maja</i> wyjaśnia, w jakich okolicznościach został ustanowiony order <i>Virtuti Militari</i> i kto jako pierwszy został nim odznaczony opowiada o przebiegu wojny w obronie <i>Konstytucji 3 maja</i> omawia i sytuuje w czasie wydarzenia powstania kościuszkowskiego, używając pojęć: <i>naczelnik, po-</i> 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje ustrój Rzeczypospolitej Obojga Narodów przed uchwaleniem <i>Konstytucji 3 maja</i> i po jej wprowadzeniu omawia, na czym polegała „złota wolność” szlachty w Rzeczypospolitej wymienia zmiany, jakie wprowadzała <i>Konstytucja 3 maja</i> w sytuacji prawnej mieszczan i chłopów porównuje ustrój Rzeczypospolitej i ustrój Rosji, Austrii i Prus wymienia przyczyny wybuchu, przebieg i skutki powstania kościuszkowskiego omawia okoliczności wybuchu konfederacji barskiej na podstawie obrazu Jana Matejki <i>Rejtan</i> opowiada o okolicznościach I rozbioru Polski 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego dzień 3 maja jest w Polsce świętem państwowym omawia panowanie Stanisława Augusta Poniatowskiego, wskazując mocne i słabe strony Rzeczypospolitej, przedstawia długofalowe skutki reform gospodarczych, kulturalnych i politycznych ocenia stosunek Polaków do Napoleona i Napoleona do Polaków porównuje powstanie listopadowe i powstanie kościuszkowskie, wskazuje podobieństwa i różnice samodzielnie, na podstawie informacji z internetu oraz źródeł pozapodręcznikowych formułuje wypowiedź na temat przywódców powstania 	2

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
				<ul style="list-style-type: none"> • wie, kim byli: Piotr Wysocki, Józef Sowiński • wymienia co najmniej dwa przykłady prześladowania Polaków po upadku powstania listopadowego • wymienia datę roczną wybuchu powstania styczniowego, określa wiek i jego połowę • wie, kim był Romuald Traugutt • charakteryzuje sposób walki prowadzony przez oddziały partyzantyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • uzbrojenie powstańców-kosynierów i żołnierzy rosyjskich • wie, kim byli: Tadeusz Rejtan, książę Józef Poniatowski, Tadeusz Kościuszko, Jan Kiliński • omawia działania podjęte przez zaborców wobec ludności polskiej po trzecim rozbiore • wskazuje na mapie państwo, w którym utworzone zostały Legiony Polskie • podaje datę utworzenia Legionów Polskich we Włoszech (1797r.) • wymienia przyczyny utworzenia przez Napoleona Księstwa Warszawskiego • wymienia przyczyny i skutki powstania listopadowego • wyjaśnia pojęcia: <i>Arsenał, Belweder, Syberia, Cytadela</i> • wie, kim był wielki książę Konstanty • wyjaśnia pojęcia: <i>branka, koszary,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>wstanie, kosynierzy</i> • wymienia przyczyny upadku powstania kościuszkowskiego • wskazuje na mapie tereń, z których zostało utworzone Księstwo Warszawskie • wyjaśnia, czym był <i>Kodeks Napoleona</i> • opowiada, w jakich okolicznościach zostało zlikwidowane Księstwo Warszawskie • wskazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew powstania listopadowego • wymienia przyczyny upadku powstania listopadowego • charakteryzuje postawę obrońców Warszawy – Juliusza Ordona i Józefa Sowińskiego • wskazuje związek pomiędzy manifestacjami patriotycznymi 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia okoliczności powstania Legionów Polskich we Włoszech i utworzenia Księstwa Warszawskiego • wyjaśnia, dlaczego armia napoleońska poniosła klęskę w Rosji w 1812 r. • omawia ustrój Księstwa Warszawskiego • wyjaśnia, dlaczego Księstwo Warszawskie przestało istnieć • omawia przebieg powstania listopadowego • ocenia, czy Polacy mieli szansę na pokonanie Rosjan w czasie powstania • wymienia dowódcę wojsk rosyjskich, który zdobył Warszawę i doprowadził do upadku powstania • wymienia co najmniej dwóch przywódców powstania styczniowego • omawia przyczyny, przebieg 	styczniowego	

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
					<p><i>katorga</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego pobór do wojska rosyjskiego przyspieszył decyzję o wybuchu powstania • na podstawie ilustracji charakteryzuje wygląd i uzbrojenie kosynierów • na podstawie ilustracji omawia wygląd Cytadeli warszawskiej • podaje co najmniej jedną przyczynę upadku powstania styczniowego • oblicza czas, jaki upłynął od upadku powstania listopadowego do wybuchu powstania styczniowego 	<ul style="list-style-type: none"> • a wybuchem powstania styczniowego • wymienia zakres działań utworzonego przez powstańców Rządu Narodowego • wyjaśnia, na czym polegał terror władz carskich wobec ludności polskiej w 1863 r. • wyjaśnia funkcję, jaką pełniła w czasie zaborów Cytadela warszawska • na podstawie mapy wymienia tereny, na których toczyły się walki powstańcze 	<ul style="list-style-type: none"> • i skutki powstania styczniowego • wymienia represje stosowane przez Rosjan wobec uczestników powstania styczniowego 		
<p>16. Walka Polaków o język i kulturę w XIX wieku</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rusyfikacja i germanizacja. 2. Uczyć się wbrew rusyfikacji. 3. Germanizacja w zaborze pruskim. 4. Jak pracować dla Polski, czyli pozytywizm i praca 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • germanizacja i rusyfikacja • Polacy bronią swojej kultury – organizowanie tajnego nauczania, obrona polskiego języka w szkołach • rozwój kultury polskiej w XIX w. – Stanisław Moniuszko, Henryk Sienkiewicz, Stanisław Wyspiański • pozytywizm – praca 	<p>23. Formy walki o niepodległość.</p> <p>Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) omawia, na wybranym przykładzie, walkę o język polski w nauczaniu; 4) zbiera z różnych źródeł informacje o zasługach dla rozwoju kultury polskiej: Jana Matejki, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>rusyfikacja</i> i <i>germanizacja</i> • wymienia co najmniej dwa przykłady oporu Polaków wobec zaborców • wymienia co najmniej dwa nazwiska wybitnych twórców kultury polskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia <i>praca organiczna</i> i <i>praca u podstaw</i> • wymienia przykłady ograniczania przez zaborców Polakom dostępu do języka polskiego • przedstawia najważniejsze założenia pozytywistów 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwiska, dzieła i charakteryzuje twórczość: Jana Matejki, Henryka Sienkiewicza, Stanisława Wyspiańskiego i Stanisława Moniuszki • opowiada o strajku dzieci we Wrześni 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaki wpływ miała twórczość w języku polskim na podtrzymanie ducha polskości w czasie zaborów • podaje przykłady dzieł twórców pozytywistycznych, które mia- 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie przygotowuje krótką wypowiedź o życiu i twórczości jednego z twórców polskiej kultury drugiej połowy XIX w. 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
organiczna.		organiczna i praca u podstaw	Stanisława Moniuszki, Henryka Sienkiewicza i Stanisława Wyspiańskiego.	na przełomie XIX i XX w.		<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje postawę Michała Drzymały wobec polityki władz niemieckich wie, kim był i czym zajmował się Hipolit Cegielski wyjaśnia pojęcie <i>Kulturkampf</i> 	ty za zadanie podtrzymywanie Polaków na duchu i przypomnienie o ważnych wydarzeniach w historii		
17. Polacy na emigracji 1. Co to jest emigracja? Dlaczego Polacy w XIX wieku emigrowali? 2. Wielka Emigracja i jej znaczenie.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń mapa historyczna karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> emigracja Polaków w XIX w. znaczenie Wielkiej Emigracji wybitni Polacy żyjący na emigracji: Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki, Fryderyk Chopin, Maria Skłodowska-Curie, Helena Modrzejewska 	24. Życie na emigracji. Uczeń: 1) wskazuje na mapie państwa, które przyjęły najwięcej emigrantów z ziem polskich; 2) rozróżnia emigrację polityczną i zarobkową; 3) zbiera z różnych źródeł informacje o zasługach dla kultury polskiej: Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza, Heleny Modrzejewskiej oraz dla nauki polskiej – Marii Skłodowskiej-Curie.	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia: <i>emigracja zarobkowa</i> i <i>emigracja polityczna</i> wymienia co najmniej dwóch przedstawicieli Wielkiej Emigracji wskazuje na mapie co najmniej jedno europejskie państwo, do którego emigrowali Polacy 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie <i>romantyzm</i> podaje przyczyny, jakie zmuszały Polaków do emigracji politycznej i zarobkowej wymienia państwa, do których emigrowali Polacy wymienia wybitnych twórców kultury polskiej, którzy tworzyli na emigracji 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady dzieł polskiej literatury romantycznej wie, kim była i czego dokonała Maria Skłodowska-Curie wskazuje źródła inspiracji dla muzyki Fryderyka Chopina 	<ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie twórczości Adama Mickiewicza i Juliusza Słowackiego dla Polaków żyjących pod zabarami wie, jak dużo Polaków wye-migrowało z ziem polskich w XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie, w źródłach pozapodręcznikowych, odnajduje informacje na temat współczesnej emigracji i formułuje wypowiedź na ten temat 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
<p>18. W XIX-wiecznej Łodzi – mieście fabrykantów i robotników</p> <ol style="list-style-type: none"> Jak powstawało miasto przemysłowe. Nowi ludzie, nowy wygląd miast. Jak mała wioska stała się miastem. Ciężka praca i trudne życie. Rozwój miast w okresie zaborów. 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> rozwój przemysłu na ziemiach polskich w XIX w. wzrost znaczenia miast – urbanizacja nowe klasy społeczne – robotnicy, inteligencja, fabrykanci rozwój XIX -wiecznej Łodzi 	<p>25. Miasto przemysłowe. Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> opowiada o rozwoju przemysłowienia w XIX w., używając pojęć: <i>maszyna parowa, kolej żelazna, statek parowy, silnik elektryczny, telegraf, fabryka</i>; wskazuje na mapie najbardziej uprzemysłowione miasta na ziemiach polskich; rozdzieli rzemieślnicze i fabryczne (maszynowe) formy produkcji; opisuje warunki pracy w XIX-wiecznej fabryce. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje warunki pracy w XIX- wiecznej fabryce na podstawie ilustracji omawia wygląd dzielnicy robotniczej wyjaśnia pojęcia: <i>fabryka, fabrykant</i> 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się pojęciami: <i>maszyna parowa, telegraf, kolej żelazna, urbanizacja i uprzemysłowienie</i> charakteryzuje nowe klasy społeczne: robotników, fabrykantów i inteligencję wyjaśnia, jakie znaczenie dla przewozu ludzi i towarów miały w XIX w. statki parowe 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Łódź została w XIX w. nazwana ziemią obiecaną wymienia gałęzie przemysłu, które rozwinęły się w XIX w. na ziemiach polskich charakteryzuje sytuację robotników w XIX w. na podstawie mapy wymienia najbardziej uprzemysłowione miasta w XIX w. na ziemiach polskich 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przekrój społeczny i narodowościowy XIX-wiecznej Łodzi wymienia przyuczyny protestów robotniczych porównuje wygląd miast w XVIII i XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje sposób produkcji w manufakturze i w fabryce, wskazuje podobieństwa i różnice 	1
<p>POWTÓRZENIE MATERIAŁU I SPRAWDZIAN WIADOMOŚCI – O POLSCE I POLAKACH W OKRESIE ZABORÓW.</p>	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń mapa historyczna 	<ol style="list-style-type: none"> Walka Polaków o język i kulturę w XIX wieku. Polacy na emigracji. W XIX-wiecznej Łodzi – mieście fabrykantów i robotników. 	<p>ju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia: <i>rusyfikacja i germanizacja</i> wymienia co najmniej dwa przykłady oporu Polaków wobec zaborców wymienia co najmniej dwa nazwiska wybitnych twórców kultury polskiej na przełomie XIX i XX w. wyjaśnia pojęcia: 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia <i>praca organiczna i praca u podstaw</i> wymienia przykłady ograniczania Polakom przez zaborców dostępu do języka polskiego przedstawia najważniejsze założenia pozytywistów wyjaśnia pojęcie <i>romantyzm</i> podaje przyczyny, 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwiska, dzieła i charakteryzuje twórczość Jana Matejki, Henryka Sienkiewicza, Stanisława Wyspiańskiego i Stanisława Moniuszki opowiada o strajku dzieci we Wrześni charakteryzuje postawę Michała Drzymały wobec 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jaki wpływ miała twórczość w języku polskim na podtrzymanie ducha polskości w czasie zaborów podaje przykłady dzieł twórców pozytywistycznych, które miały za zadanie podtrzymywanie Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie przygotowuje krótką wypowiedź o życiu i twórczości jednego z twórców polskiej kultury drugiej połowy XIX w. samodzielnie, w źródłach pozapodręcznikowych, odnajduje informacje na temat współczesnej emigra- 	2

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
				<p><i>emigracja zarobkowa i emigracja polityczna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia co najmniej dwóch przedstawicieli Wielkiej Emigracji wskazuje na mapie co najmniej jedno europejskie państwo, do którego emigrowali Polacy opisuje warunki pracy w XIX-wiecznej fabryce na podstawie ilustracji omawia wygląd dzielnicy robotniczej wyjaśnia pojęcia: <i>fabryka, fabrykant</i> 	<p>jakie zmuszały Polaków do emigracji politycznej i zarobkowej</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia państwa, do których emigrowali Polacy wymienia wybitnych twórców kultury polskiej, którzy tworzyli na emigracji posługuje się pojęciami: <i>maszyna parowa, telegraf, kolej żelazna, urbanizacja i uprzemysłowienie</i> charakteryzuje nowe klasy społeczne: robotników, fabrykantów i inteligencję wyjaśnia, jakie znaczenie dla przewozu ludzi i towarów miały w XIX w. statki parowe 	<p>polityki władz niemieckich</p> <ul style="list-style-type: none"> wie, kim był i czym zajmował się Hipolit Cegielski wyjaśnia pojęcie <i>Kulturkampf</i> podaje przykłady dzieł polskiej literatury romantycznej wie, kim była i czego dokonała Maria Skłodowska-Curie wskazuje źródła inspiracji dla muzyki Fryderyka Chopina wyjaśnia, dlaczego Łódź została w XIX w. nazwana ziemią obiecaną wymienia gałęzie przemysłu, które rozwinęły się w XIX w. na ziemiach polskich charakteryzuje sytuację robotników w XIX w. na podstawie mapy wymienia najbardziej uprzemysłowione miasta w XIX w. na ziemiach polskich 	<p>na duchu i przypomnienie im o ważnych wydarzeniach w historii</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie twórczości Adama Mickiewicza i Juliusza Słowackiego dla Polaków żyjących pod zabarami wie, jak dużo Polaków wye migrowało z ziem polskich w XIX w. omawia przekrój społeczny i narodowościowy XIX-wiecznej Łodzi wymienia przyczyny protestów robotniczych porównuje wygląd miast w XVIII i XIX w. 	<p>cji i formułuje wypowiedź na ten temat</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje sposób produkcji w manufakturze i w fabryce, wskazuje podobieństwa i różnice 	

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
CZĘŚĆ V. WIELKA WOJNA I ŚWIAT PO WOJNIE									
19. Zniszczenia i cierpienie – pierwsza wojna światowa 1. Rywalizacja między mocarstwami. 2. Działania wojenne – walki na frontach. 3. Najkrwawsza bitwa I wojny światowej. 4. Polacy po różnych stronach wielkiej wojny. 5. Finał wielkiej wojny.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń mapa historyczna karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> przyczyny wybuchu I wojny światowej trójprzymierze i trójporozumienie nowe rodzaje broni i wojna pozycyjna udział Polaków w I wojnie światowej – Roman Dmowski, Józef Haller, Józef Piłsudski rewolucja bolszewików w Rosji 	Temat dodatkowy.	<ul style="list-style-type: none"> podaje daty rozpoczęcia i zakończenia I wojny światowej – 1914, 1918 wymienia co najmniej dwa nowe rodzaje broni zastosowane podczas I wojny światowej wskazuje na mapie państwa trójprzymierza i trójporozumienia wymienia polskie formacje zbrojne biorące udział w I wojnie światowej 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wydarzenia, które zostało uznane za początek I wojny światowej wymienia przyczyny wybuchu I wojny światowej wyjaśnia pojęcia: <i>trójprzymierze</i>, <i>trójporozumienie</i>, <i>wojna pozycyjna</i> omawia rolę Józefa Piłsudskiego i Józefa Hallera w utworzeniu polskich oddziałów biorących udział w I wojnie światowej wymienia państwa, które zwyciężyły w I wojnie światowej 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przyczyny i skutki I wojny światowej wymienia największe bitwy I wojny światowej i wskazuje je na mapie omawia nowe rodzaje broni używane w czasie działań wojennych charakteryzuje okoliczności powstania Legionów Polskich i Błękitnej Armii 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje działania zbrojne na froncie wschodnim i froncie zachodnim w czasie I wojny światowej wyjaśnia, jakie znaczenie dla losów wojny miała rewolucja bolszewicka w Rosji podaje skutki wprowadzenia nowych rodzajów broni – gazów bojowych, czołgów, samolotów – na przebieg działań zbrojnych 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia wysiłek zbrojny Polaków podczas I wojny światowej 	1
20. Konferencja w Paryżu – Polska znów niepodległa 1. Kto przegrał, a kto wygrał wielką wojnę. 2. O niepodległą Polskę. 3. Jak odrodziła się Polska.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń mapa historyczna karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> zakończenie wojny i konferencja w Paryżu Europa po I wojnie światowej działania dyplomatyczne na rzecz niepodległej Polski odzyskanie przez Polskę niepodległości 	26. Odrodzenie państwa polskiego. Uczeń:	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego 11 listopada obchodzimy Święto Niepodległości wie, kim byli: Ignacy Jan Paderewski, Józef Piłsudski i Roman Dmowski podaje datę podpisania traktatu wersalskiego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie państwa, które powstały w Europie po I wojnie światowej wie, gdzie odbyła się konferencja pokojowa po I wojnie światowej, wymienia jej najważniejsze postanowienia omawia znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia sytuację państw uczestniczących w zaborach Polski pod koniec I wojny światowej wymienia skutki I wojny światowej dla Niemiec wie, jakie poglądy na temat odzyskania przez Polskę niepod- 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia państwa, które powstały po I wojnie światowej wskazuje na mapie sąsiadów Polski wymienia polityków, którzy podczas konferencji w Paryżu mieli decydujący wpływ 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie formułuje wypowiedź ustną na temat: <i>Kto wygrał, a kto przegrał I wojnę światową?</i> 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
			Dmowskiego.		działalności Ignacego Jana Paderewskiego i Romana Dmowskiego na zachodzie Europy i w Stanach Zjednoczonych dla sprawy odzyskania przez Polskę niepodległości	ległoci miał prezydent Stanów Zjednoczonych Thomas Woodrow Wilson	na przyszłość Europy		
21. Odrodzona II Rzeczpospolita 1. Spory i walki o granice. 2. Nowe państwo polskie. 3. Przewrót majowy 1926 roku. 4. Społeczeństwo wielonarodowe. 5. Kultura i nauka polska. 6. Odbudowa gospodarki.	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • mapa historyczna • karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • ustalanie granic Polski po I wojnie światowej • powstanie wielkopolskie, wojna polsko-bolszewicka 1920 r. i powstania śląskie • konstytucje II Rzeczypospolitej • przewrót majowy • Polska państwem wielonarodowościowym • gospodarka w dwudziestoleciu międzywojennym • rozwój polskiej kultury i nauki 	26. Odrodzenie państwa polskiego. Uczeń: 1) wskazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej oraz wymienia jej sąsiadów; 2) wymienia czynniki decydujące o odzyskaniu niepodległości przez Polskę; 3) zbiera informacje o zasługach dla państwa polskiego Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego.	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej i wymienia jej sąsiadów • wie, kiedy rozegrała się Bitwa Warszawska i kto ją wygrał • wymienia mniejszości narodowe zamieszkujące II Rzeczpospolitą 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty uchwalenia konstytucji marcowej i kwietniowej • wymienia państwa, z którymi Rzeczpospolita toczyła walki o granice • wskazuje na mapie Gdynię i krótko charakteryzuje znaczenie portu w Gdyni • wie, kim byli: Stefan Żeromski, Władysław Reymont, Stefan Banach, Grażyna Barszczewska, Jerzy Rudlicki • wyjaśnia pojęcia: <i>sanacja</i>, <i>mniejszości narodowe</i>, <i>COP</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co zmieniło się w państwie polskim po przewrocie majowym • wyjaśnia, jaki wpływ miał rozwój szkolnictwa na likwidację analfabetyzmu w społeczeństwie polskim • omawia znaczenie zwycięstwa Polaków w Bitwie Warszawskiej dla losów wojny polsko-bolszewickiej • wyjaśnia, kim byli Gabriel Narutowicz i Władysław Grabski 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegała różnorodność narodowa społeczeństwa Rzeczypospolitej • omawia rozwój kultury i nauki polskiej w II Rzeczypospolitej • uzasadnia twierdzenie, że przewrót majowy odbył się niezgodnie z zasadami demokracji • charakteryzuje etapy rozwoju gospodarki polskiej w II Rzeczypospolitej – reformę Grabskiego, budowę portu w Gdyni, budowę Centralnego Okręgu Przemysłowego 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje ustrój Polski przed i po przewrocie majowym 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
POWTÓRZENIE MATERIAŁU I SPRAWDZIAN WIADOMOŚCI – O I WOJNIE ŚWIATOWEJ I ODRODZONEJ II RZECZYPOSPOLITEJ.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń mapa historyczna 	<p>19. Zniszczenia i cierpienie – pierwsza wojna światowa.</p> <p>20. Konferencja w Paryżu – Polska znów niepodległa.</p> <p>21. Odrodzona II Rzeczpospolita.</p>	<p>kw.</p>	<ul style="list-style-type: none"> podaje daty rozpoczęcia i zakończenia I wojny światowej – 1914, 1918 wymienia co najmniej dwa nowe rodzaje broni zastosowane podczas I wojny światowej wskazuje na mapie państwa trójprzymierza i trójporozumienia wymienia polskie formacje zbrojne biorące udział w I wojnie światowej wyjaśnia, dlaczego 11 listopada obchodzimy Święto Niepodległości wie, kim byli: Ignacy Jan Paderewski, Józef Piłsudski i Roman Dmowski podaje datę podpisania traktatu wersalskiego wskazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej i wymienia jej sąsiadów wie, kiedy rozegrała się Bitwa Warszawska i kto ją wygrał wymienia mniejszości narodowe zamieszkujące II Rzeczpospolitą 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wydarzenie, które zostało uznane za początek I wojny światowej wymienia przyczyny wybuchu I wojny światowej wyjaśnia pojęcia: <i>trójprzymierze</i>, <i>trójporozumienie</i>, <i>wojna pozycyjna</i> omawia rolę Józefa Piłsudskiego i Józefa Hallera w utworzeniu polskich oddziałów biorących udział w I wojnie światowej wymienia państwa, które zwyciężyły w I wojnie światowej wskazuje na mapie państwa, które powstały w Europie po I wojnie światowej wie, gdzie odbyła się konferencja pokojowa po I wojnie światowej, wymienia jej najważniejsze postanowienia omawia znaczenie działalności Ignacego Jana Paderewskiego i Romana Dmowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przyczyny i skutki I wojny światowej wymienia największe bitwy I wojny światowej i wskazuje je na mapie omawia nowe rodzaje broni używane w czasie działań wojennych charakteryzuje okoliczności powstania Legionów Polskich i Błękitnej Armii omawia sytuację państw uczestniczących w zaborach Polski pod koniec I wojny światowej wymienia skutki I wojny światowej dla Niemiec wie, jakie poglądy na temat odzyskania przez Polskę niepodległości miał prezydent Stanów Zjednoczonych Thomas Woodrow Wilson wyjaśnia, co zmieniło się w państwie 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje działania zbrojne na froncie wschodnim i froncie zachodnim w czasie I wojny światowej wyjaśnia, jakie znaczenie dla losów wojny miała rewolucja bolszewicka w Rosji podaje skutki wprowadzenia nowych rodzajów broni – gazów bojowych, czołgów, samolotów – na przebieg działań zbrojnych wymienia państwa, które powstały po I wojnie światowej wskazuje na mapie sąsiadów Polski wymienia polityków, którzy podczas konferencji w Paryżu mieli decydujący wpływ na przyszłość Europy wyjaśnia, na czym polegała różno- 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia wysiłki zbrojny Polaków w czasie I wojny światowej samodzielnie formułuje wypowiedź ustną na temat: <i>Kto wygrał, a kto przegrał I wojnę światową?</i> porównuje ustrój Polski przed i po przewrocie majowym 	2

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
					<p>na zachodzie Europy i w Stanach Zjednoczonych dla sprawy odzyskania przez Polskę niepodległości</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna daty uchwalenia konstytucji marcowej i kwietniowej • wymienia państwa, z którymi Rzeczpospolita toczyła walki o granice • wskazuje na mapie Gdynię i krótko charakteryzuje znaczenie portu w Gdyni • wie, kim byli: Stefan Żeromski, Władysław Reymont, Stefan Banach, Grażyna Barszczewska, Jerzy Rudlicki • wyjaśnia pojęcia: <i>sanacja</i>, <i>mniej-szości narodowe</i>, <i>COP</i> 	<p>polskim po przewrocie majowym</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaki wpływ miał rozwój szkolnictwa na likwidację analfabetyzmu w społeczeństwie polskim • omawia znaczenie zwycięstwa Polaków w Bitwie Warszawskiej dla losów wojny polsko-bolszewickiej • wyjaśnia, kim byli: Gabriel Narutowicz i Władysław Grabski 	<p>rodność narodu społeczeństwa Rzeczypospolitej</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia rozwój kultury i nauki polskiej w II Rzeczypospolitej • uzasadnia twierdzenie, że przewrót majowy odbył się niezgodnie z zasadami demokracji • charakteryzuje etapy rozwoju gospodarki polskiej w II Rzeczypospolitej – reformę Grabskiego, budowę portu w Gdyni, budowę Centralnego Okręgu Przemysłowego 		

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
CZĘŚĆ VI. NAJWIĘKSZA WOJNA W DZIEJACH ŚWIATA									
22. Początek wielkiego konfliktu i wojna obronna Polski 1. Mussolini i Hitler. 2. Dyktatorzy dążą do wojny. 3. Żądania Hitlera. 4. Bohaterska obrona granicy. 5. Uderzenie armii radzieckiej.	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • mapa historyczna • karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • państwa totalitarne – Włochy i Niemcy • zajęcie przez Niemcy Austrii i Czechosłowacji • stosunki polsko-niemieckie tuż przed wybuchem wojny • początek II wojny światowej i kampania wrześniowa • wkroczenie armii bolszewickiej na ziemie polskie, początek okupacji 	27. Polska w okresie II wojny światowej. Uczeń: 1) wskazuje na mapie państwa, które dokonały agresji na Polskę; 2) podaje charakterystyczne cechy polityki Stalina i Hitlera wobec własnych społeczeństw.	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie państwa, które dokonały agresji na Polskę • wie, kim byli: Benito Mussolini, Adolf Hitler i Józef Stalin • podaje datę wybuchu II wojny światowej i datę agresji ZSRR na Polskę 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przyczyny narodzin faszyzmu we Włoszech i nazizmu w Niemczech • wymienia żądania Hitlera wobec Polski • wskazuje na mapie tereny zajęte w 1939 r. przez Niemcy i przez Związek Radziecki • wie kim byli: Józef Beck, Władysław Raginis, Tadeusz Kutrzeba, Franciszek Kleeberg • wyjaśnia pojęcia: <i>faszyzm, totalitaryzm, ewakuacja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje politykę, jaką prowadzili dyktatorzy wobec własnych społeczeństw • wymienia państwa, z którymi Polska zawarła sojusz wojskowy • wymienia najważniejsze bitwy kampanii wrześniowej • ocenia postawę żołnierzy polskich podczas kampanii wrześniowej • omawia status polityczny Wolnego Miasta Gdańska w dwudziestoleciu międzywojennym 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie formułuje wypowiedź na temat wojny obronnej Polski we wrześniu 1939 r. • wymienia państwa zajęte przez Niemcy przed atakiem na Polskę • wyjaśnia, na czym polegała przewaga wojsk niemieckich nad wojskami polskimi podczas kampanii wrześniowej 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje ustrój państw totalitarnych z ustrojem II Rzeczypospolitej 	1
23. Polacy pod okupacją niemiecką i radziecką 1. W okupowanej Polsce. 2. Auschwitz – hańba Niemiec. 3. Los dzieci Zamojszczyzny. 4. Polacy pod okupacją radziecką. 5. Katyń.	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • życie codzienne w okupowanej Polsce • obozy zagłady, getta i Holokaust • ziemie polskie pod okupacją sowiecką • Katyń – symbol zbrodni stalinowskich dokonanych na Polakach 	27. Polska w okresie II wojny światowej. Uczeń: 2) podaje charakterystyczne cechy polityki Stalina i Hitlera wobec państw podbitych; 3) charakteryzuje życie ludności na okupowanych terytoriach Polski,	<ul style="list-style-type: none"> • podaje nazwy państw, które okupowały Polskę podczas II wojny światowej • wymienia Katyń jako symbol zbrodni władz radzieckich na narodzie polskim • wyjaśnia nazwę <i>Holokaust</i>, jako określenie zagłady Żydów w czasie II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, jaki los spotkał dzieci z Zamojszczyzny • wyjaśnia pojęcia: <i>nazizm, getto, obóz zagłady, ludobójstwo</i> • wyjaśnia, jaki los spotkał ludność polską na ziemiach okupowanych przez ZSRR • opowiada, jak wy- 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie ilustracji omawia życie codzienne Żydów w getcie warszawskim • wymienia obozy zagłady wybudowane przez nazistów na ziemiach polskich 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia twierdzenie, że obozy koncentracyjne były hańbą dla Niemiec • porównuje życie codzienne Polaków pod okupacją radziecką i niemiecką • wyjaśnia, na czym polegało kłamstwo 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie informacji z internetu przygotowuje informację, w jaki sposób jest pielęgnowana i chroniona pamięć o Holokauście 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
			z uwzględnieniem losów ludności żydowskiej; 4) omawia formy oporu społeczeństwa wobec okupantów.		glądało życie Polaków pod okupacją niemiecką		katyńskie		
<p>24. Warszawskie dzieci, pójdziemy w bój – powstanie warszawskie 1944 roku</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Polskie Państwo Podziemne. 2. W warszawskim getcie. 3. Wybuch powstania w Warszawie. 4. Wojna i okupacja w mojej miejscowości i regionie. 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • Polskie Państwo Podziemne • konspiracja na ziemiach polskich • powstanie w warszawskim getcie • powstanie warszawskie 	<p>27. Polska w okresie II wojny światowej.</p> <p>Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2) podaje charakterystyczne cechy polityki Stalina i Hitlera wobec państw podbitych; 3) charakteryzuje życie ludności na okupowanych terytoriach Polski, z uwzględnieniem losów ludności żydowskiej; 4) omawia formy oporu społeczeństwa wobec okupantów; 5) opisuje postawę ludności cywilnej i żołnierzy powstańczej Warszawy. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje daty wybuchu powstania w getcie warszawskim i powstania warszawskiego • wie, czym była Armia Krajowa • na podstawie ilustracji w podręczniku krótko omawia przebieg powstania warszawskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, w jaki sposób Polacy prowadzili walkę z okupantem • wyjaśnia, w jaki sposób działało Polskie Państwo Podziemne • opowiada, jakie kary groziły Polakom za pomoc Żydom • wie, czym były Szare Szeregi 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przebieg powstania w getcie warszawskim oraz powstania warszawskiego • na podstawie ilustracji opisuje wygląd Pomnika Małego Powstańca • porównuje sposób walki i uzbrojenie powstańców i żołnierzy hitlerowskich • własnymi słowami opowiada, na czym polega działalność konspiracyjna 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego doszło do wybuchu powstania warszawskiego • interpretuje słowa pieśni <i>Warszawskie dzieci</i> • wyjaśnia, jaki los spotkał ludność żydowską po likwidacji getta warszawskiego • podaje przyczyny, przebieg i skutki powstania warszawskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia znaczenie powstania warszawskiego dla historii Polski i Polaków 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
25. Polacy na frontach II wojny światowej 1. Epopeja polskich lotników. 2. Marynarze z ORP „Orzeł”. 3. Od Narwiku, przez Tobruk do Monte Cassino.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń mapa historyczna karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> polscy lotnicy w bitwie o Anglię marynarze z ORP „Orzeł” udział polskich żołnierzy w bitwach II wojny światowej – od Narwiku do Monte Cassino udział Polaków w wojnie na frontach zachodnim i wschodnim zakończenie wojny i zdobycie Berlina 	Temat dodatkowy.	<ul style="list-style-type: none"> podaje co najmniej dwa przykłady walki żołnierzy polskich na frontach II wojny światowej wie, kim byli: generał Władysław Sikorski i generał Władysław Anders 	<ul style="list-style-type: none"> wie, czym wstawił się Dywizjon 303 opisuje szlak bojowy Armii Polskiej na Bliskim Wschodzie i II Korpusu Polskiego pod dowództwem generała Andersa wymienia polskie oddziały biorące udział u boku armii radzieckiej w szturmie na Berlin w 1945 r. 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie mapy w podręczniku omawia główne szlaki bojowe wojsk polskich i wymienia główne miejsca bitew wymienia polskie jednostki wojskowe utworzone na terenie ZSRR opowiada o losach okrętu podwodnego ORP „Orzeł” 	<ul style="list-style-type: none"> zna słowa pieśni <i>Czerwone maki na Monte Cassino</i> i wie, jakie wydarzenia upamiętnia ten utwór 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie ocenia udział wojsk polskich w bitwach na frontach II wojny światowej 	1
POWTÓRZENIE MATERIAŁU I SPRAWDZIAN WIADOMOŚCI – O WYDARZENIACH II WOJNY ŚWIATOWEJ.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń mapa historyczna 	22. Początek wielkiego konfliktu i wojna obronna Polski. 23. Polacy pod okupacją niemiecką i radziecką. 24. <i>Warszawskie dzieci, pójdziemy w bój</i> – powstanie warszawskie 1944 roku. 25. Polacy na frontach II wojny światowej.	jw.	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie państwa, które dokonały agresji na Polskę wie, kim byli: Benito Mussolini, Adolf Hitler i Józef Stalin podaje datę rozpoczęcia II wojny światowej i datę agresji ZSRR na Polskę podaje nazwy państw, które okupowały Polskę w czasie II wojny światowej wymienia Katyń jako symbol zbrodni władz radzieckich na narodzie polskim wyjaśnia nazwę <i>Holokaust</i>, jako określenie zagłady Żydów w czasie 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przyczyny narodzin faszyzmu we Włoszech i nazizmu w Niemczech wymienia żądania Hitlera wobec Polski wskazuje na mapie tereny zajęte w 1939 r. przez Niemcy i przez Związek Radziecki wie, kim byli: Józef Beck, Władysław Raginis, Tadeusz Kutrzeba, Franciszek Kleeberg wyjaśnia pojęcia: <i>faszyzm</i>, <i>totalitaryzm</i>, <i>ewakuacja</i> opowiada, jaki los 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje politykę, jaką prowadzili dyktatorzy wobec własnych społeczeństw wymienia państwa, z którymi Polska zawarła sojusz wojskowy wymienia najważniejsze bitwy kampanii wrześniowej ocenia postawę żołnierzy polskich podczas kampanii wrześniowej omawia status polityczny Wolnego Miasta Gdańska w dwudziestole- 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie formułuje wypowiedź na temat wojny obronnej Polski we wrześniu 1939 r. wymienia państwa zajęte przez Niemcy przed atakiem na Polskę wyjaśnia, na czym polegała przewaga wojsk niemieckich nad wojskami polskimi podczas kampanii wrześniowej uzasadnia twierdzenie, że obozy kon- 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje ustroj państw totalitarnych z ustrojem II Rzeczypospolitej na podstawie informacji z internetu przygotowuje informację, w jaki sposób jest chroniona pamięć o Holokauście ocenia znaczenie powstania warszawskiego dla historii Polski i Polaków samodzielnie ocenia udział wojsk polskich w bitwach na frontach II 	2

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
				<p>II wojny światowej</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje daty wybuchu powstania w getcie warszawskim i powstania warszawskiego • wie, czym była Armia Krajowa • na podstawie ilustracji w podręczniku krótko omawia przebieg powstania warszawskiego • podaje co najmniej dwa przykłady walki żołnierzy polskich na frontach II wojny światowej • wie, kim byli: generał Władysław Sikorski i generał Władysław Anders 	<p>spotkał dzieci z Zamojszczyzny</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>nazizm, getto, obóz zagłady, ludobójstwo</i> • wyjaśnia, jaki los spotkał ludność polską na ziemiach okupowanych przez ZSRR • opowiada, jak wyglądało życie Polaków pod okupacją niemiecką • opowiada, w jaki sposób Polacy prowadzili walkę z okupantem • wyjaśnia, w jaki sposób działało Polskie Państwo Podziemne • opowiada, jakie kary groziły Polakom za pomoc Żydom • wie, czym były Szare Szeregi • wie, czym wstawił się Dywizjon 303 • opisuje szlak bojowy Armii Polskiej na Bliskim Wschodzie i II Korpusu Polskiego pod dowództwem generała Andersa • wymienia polskie oddziały biorące udział u boku armii 	<p>ciu międzywojennym</p> <ul style="list-style-type: none"> • na podstawie ilustracji omawia życie codzienne Żydów w getcie warszawskim • wymienia obozy zagłady wybudowane przez nazistów na ziemiach polskich • omawia przebieg powstania w getcie warszawskim oraz powstania warszawskiego • na podstawie ilustracji opisuje wygląd Pomnika Małego Powstańca • porównuje sposób walki i uzbrojenie powstańców i żołnierzy hitlerowskich • własnymi słowami opowiada, na czym polegała działalność konspiracyjna • na podstawie mapy w podręczniku omawia główne szlaki bojowe wojsk polskich i wymienia główne miejsca 	<p>centracyjne były hańbą dla Niemiec</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje życie codzienne Polaków pod okupacją radziecką i niemiecką • wyjaśnia, na czym polegało kłamstwo katyńskie • wyjaśnia, dlaczego doszło do wybuchu powstania warszawskiego • interpretuje słowa pieśni <i>Warszawskie dzieci</i> • wyjaśnia, jaki los spotkał ludność żydowską po likwidacji getta warszawskiego • podaje przyczyny, przebieg i skutki powstania warszawskiego • zna słowa pieśni <i>Czerwone maki na Monte Cassino</i> i wie, jakie wydarzenia upamiętnia ten utwór 	wojny światowej	

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
					radzieckiej w szturmie na Berlin w 1945 r.	bitew <ul style="list-style-type: none"> wymienia polskie jednostki wojskowe utworzone na terenie ZSRR opowiada o losach okrętu podwodnego ORP „Orzeł” 			
VII. POLSKA I ŚWIAT PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ									
26. Świat podzielony 1. Spotkanie wielkiej trójki. 2. Żelazna kurtyna dzieli Europę. 3. Świat w czasach zimnej wojny. 4. Europa Środkowa pod rządami komunistów.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń mapa historyczna karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> Europa po II wojnie światowej – decyzje wielkiej trójki podział Europy na strefy wpływów – żelazna kurtyna zimna wojna i wyścig zbrojeń państwa europejskie pod rządami komunistów 	Temat dodatkowy.	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie świata dwa mocarstwa rywalizujące podczas zimnej wojny podaje datę zakończenia II wojny światowej wie, kim byli: Winston Churchill, Józef Stalin, Franklin Delano Roosevelt wyjaśnia, na czym polegał wyścig zbrojeń po II wojnie światowej 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia: zimna wojna, wielka trójka, żelazna kurtyna, bomba atomowa, supermocarstwa, kryzys kubański, strefy okupacyjne wskazuje na mapie państwa, które po II wojnie światowej znalazły się w strefie wpływów ZSRR opisuje podział Niemiec, jakiego dokonano po II wojnie światowej wymienia państwa Europy Środkowej, w których doszło do wystąpień wolnościowych 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia konflikty zbrojne, które toczyły się z udziałem supermocarstw po II wojnie światowej i wskazuje je na mapie wie, kim byli Nikita Chruszczow i John Fitzgerald Kennedy 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie tekstu źródłowego opisuje skutki wybuchu bomby atomowej opisuje przebieg kryzysu kubańskiego wyjaśnia, dlaczego w państwach Europy Środkowej dochodziło do wystąpień wolnościowych 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji i informacji w podręczniku opisuje przebieg wydarzeń w 1956 r. w Budapeszcie i w 1968 r. w Pradze 	1
27. Polska i Polacy 1945 roku 1. Nowe granice, nowa Polska. 2. Odbudowa kraju	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń mapa historyczna 	<ul style="list-style-type: none"> granice Polski po II wojnie światowej Polska Rzeczpospolita Ludowa 1945–1989 	28. Polska Rzeczpospolita Ludowa. Uczeń: 1) wskazuje	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie granice PRL i wymienia jej sąsiadów podaje datę 1945– 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady zakładów przemysłowych wybudowanych po II wojnie światowej 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji w podręczniku omawia najważniejsze cechy 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia niektóre wydarzenia z historii PRL (wybory do Sejmu Usta- 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie informacji z podręcznika i mapy omawia zmiany teryto- 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
ze zniszczeń wojennych. 3. Przemiany społeczne i gospodarcze w PRL. 4. Kultura PRL.	• karty pracy	• odbudowa gospodarcza kraju • życie codzienne w Polsce socjalistycznej • socrealizm i kultura w PRL	na mapie granice Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i wymienia jej sąsiadów; 2) opowiada o Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, używając pojęć: <i>odbudowa zniszczeń wojennych, awans społeczny, likwidacja analfabetyzmu, planowanie centralne, zależność od ZSRR, dyktatura partii komunistycznej, cenzura.</i>	1989 jako okres PRL • podaje kilka informacji na temat odbudowy kraju ze zniszczeń wojennych	(Nowa Huta, Żerań, Ursus) • wyjaśnia skrót PZPR • wyjaśnia pojęcia: <i>socrealizm, cenzura, planowanie centralne, kultura jednostki</i> • wymienia i wskazuje na mapie ziemie na zachodzie Polski, które zostały przyłączone do Polski po II wojnie światowej • podaje najważniejsze cechy ustroju socjalistycznego	sztuki socrealistycznej • wyjaśnia, na czym polegały przemiany gospodarcze i społeczne w Polsce po II wojnie światowej • omawia zmiany, jakie zaszły w edukacji i opiece zdrowotnej w czasach PRL	wodawczego, powstanie PZPR) i potrafi uzasadnić swoją ocenę • omawia znaczenie klasy robotniczej w społeczeństwie i kulturze socjalistycznej • wymienia Józefa Stalina jako przykład kultu jednostki	rialne Polski po II wojnie światowej	
28. Trudna droga do wolności 1. Protesty społeczeństwa. 2. Jan Paweł II – powiew nadziei. 3. Stan wojenny. 4. Obrady okrągłego stołu.	• podręcznik • zeszyt ćwiczeń • karty pracy	• protesty społeczeństwa w latach: 1956, 1968, 1970 i 1976 • wybór Karola Wojtyły na papieża • wprowadzenie stanu wojennego • narodziny „Solidarności” • obrady okrągłego stołu • pierwsze częściowo wolne wybory w roku 1989	28. Polska Rzeczpospolita Ludowa. Uczeń: 2) opowiada o Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, używając pojęcia: <i>opozycja demokratyczna.</i> 29. „Solidarność” i powstanie III Rzeczypospolitej. Uczeń: 1) wskazuje na mapie III Rzeczypospolitą i jej sąsiadów; 2) opisuje powstanie i działania „So-	• podaje datę pierwszych częściowo wolnych wyborów do sejmu i senatu • wie, z jakimi wydarzeniami są związane postacie – Lech Wałęsa, Wojciech Jaruzelski, Tadeusz Mazowiecki, Jan Paweł II • podaje rok wprowadzenia stanu wojennego • własnymi słowami wyjaśnia, czym był NSZZ „Solidarność”	• wymienia miejsca i daty protestów społeczeństwa przeciwko władzy w PRL • wyjaśnia nazwy: <i>stan wojenny, ZOMO, internowanie, okrągły stół, strajk</i> • wyjaśnia, czym zajmował się w czasach PRL aparat bezpieczeństwa • podaje datę wyboru Karola Wojtyły na papieża • wymienia najważniejsze wydarzenia stanu	• wyjaśnia, jakich metod używały władze do tłumienia protestów w czasach PRL • omawia przyczyny i skutki protestów robotników i studentów • omawia zmiany, jakie zaszły w społeczeństwie polskim po pierwszej wizycie Jana Pawła II w ojczyźnie • wymienia najważniejsze	• omawia przyczyny, przebieg i skutki obrad okrągłego stołu • wyjaśnia, dlaczego socjalizm rozczarował społeczeństwo polskie • uzasadnia, dlaczego rok 1989 uznajemy za koniec PRL	• uzasadnia, dlaczego przemiany w Polsce po 1989 r. nazywamy bezkrwawą rewolucją	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
			lidarności”, używając określeń: <i>strajk, walka bez przemocy, stan wojenny, okrągły stół</i> ; 3) wyjaśnia, jakie najważniejsze zmiany zaszły w Polsce w 1989 r.		wojennego • potrafi rozwinąć skrót NSZZ • rozpoznaje znak graficzny „Solidarności”	postanowienia obrad okrągłego stołu			
POWTÓRZENIE MATERIAŁU I SPRAWDZIAN WIADOMOŚCI – O POLSCE I ŚWIECIE PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ.	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • mapa historyczna • karty pracy 	26. Świat podzielony. 27. Polska i Polacy po 1945 roku. 28. Trudna droga do wolności.	jw.	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie świata dwa mocarstwa rywalizujące podczas zimnej wojny • podaje datę zakończenia II wojny światowej • wie, kim byli: Winston Churchill, Józef Stalin, Franklin Delano Roosevelt • wyjaśnia, na czym polegał wyścig zbrojeń po II wojnie światowej • wskazuje na mapie granice PRL i wymienia jej sąsiadów • podaje datę 1945–1989 jako okres PRL • podaje kilka informacji na temat odbudowy kraju ze zniszczeń wojennych • podaje datę pierw- 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>zimna wojna, wielka trójka, żelazna kurtyna, bomba atomowa, supermocarstwa, kryzys kubański, strefy okupacyjne</i> • wskazuje na mapie państwa, które po II wojnie znalazły się w strefie wpływów ZSRR • opisuje podział Niemiec, jakiego dokonano po II wojnie światowej • wymienia państwa Europy Środkowej, w których doszło do wystąpień wolnościowych • podaje przykłady zakładów przemysłowych wybudowanych po II wojnie światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia konflikty zbrojne, jakie toczyły się z udziałem supermocarstw po II wojnie światowej i wskazuje je na mapie • wie, kim byli: Nikita Chruszczow i John Fitzgerald Kennedy • na podstawie ilustracji w podręczniku omawia najważniejsze cechy sztuki socrealistycznej • wyjaśnia, na czym polegały przemiany gospodarcze i społeczne w Polsce po II wojnie światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu źródłowego opisuje skutki wybuchu bomby atomowej • opisuje przebieg kryzysu kubańskiego • wyjaśnia, dlaczego w państwach Europy Środkowej dochodziło do wystąpień wolnościowych • ocenia niektóre wydarzenia z historii PRL (wybory do Sejmu Ustawodawczego, powstanie PZPR) i potrafi uzasadnić swoją ocenę • omawia znaczenie klasy robotniczej 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie ilustracji i informacji w podręczniku opisuje przebieg wydarzeń w 1956 r. w Budapeszcie i w 1968 r. w Pradze • na podstawie informacji z podręcznika i mapy omawia zmiany terytorialne Polski po II wojnie światowej • uzasadnia, dlaczego przemiany w Polsce po 1989 r. nazywamy bezkrwawą rewolucją 	2

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
				<p>szych częściowo wolnych wyborów do sejmu i senatu</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, z jakimi wydarzeniami są związane postaci: Lech Wałęsa, Wojciech Jaruzelski, Tadeusz Mazowiecki, Jan Paweł II • podaje rok wprowadzenia stanu wojennego • własnymi słowami wyjaśnia, czym był NSZZ „Solidarność” 	<p>wej (Nowa Huta, Żerań, Ursus)</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia skrót PZPR • wyjaśnia pojęcia: <i>socrealizm, cenzura, planowanie centralne, kultura jednostki</i> • wymienia i wskazuje na mapie ziemie na zachodzie Polski, które zostały przyłączone do Polski • podaje najważniejsze cechy ustroju socjalistycznego • wymienia miejsca i daty protestów społeczeństwa przeciwko władzy w PRL • wyjaśnia nazwy: <i>stan wojenny, ZOMO, internowanie, okrągły stół, strajk</i> • wyjaśnia, czym zajmował się w czasach PRL aparat bezpieczeństwa • podaje datę wyboru Karola Wojtyły na papieża • wymienia najważniejsze wydarzenia stanu wojennego • potrafi rozwinąć 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zmiany, jakie zaszły w edukacji i opiece zdrowotnej w czasach PRL • wyjaśnia, jakich metod używały władze do tłumienia protestów w czasach PRL • omawia przyczyny i skutki protestów robotników i studentów • omawia zmiany, jakie zaszły w społeczeństwie polskim po pierwszej wizycie Jana Pawła II w ojczyźnie • wymienia najważniejsze postanowienia obrad okrągłego stołu 	<p>w społeczeństwie i kulturze socjalistycznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia Józefa Stalina jako przykład kultu jednostki, • omawia przyczyny, przebieg i skutki obrad okrągłego stołu • wyjaśnia, dlaczego socjalizm rozczarował społeczeństwo polskie • uzasadnia, dlaczego rok 1989 uznajemy za koniec PRL 		

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
					skrót NSZZ • rozpoznaje znak graficzny „Solidarności”				
29. III Rzeczpospolita – życie w państwie demokratycznym 1. Zasady demokracji. 2. Instytucje demokratyczne w Polsce. 3. Moja konstytucja. 4. Jakie mam prawa i obowiązki jako obywatel.	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • demokracja kiedyś i dziś • instytucje demokratyczne w państwie polskim: Prezydent RP, Zgromadzenie Narodowe, Rada Ministrów, sądy i trybunały, władze samorządowe • Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej • prawa i obowiązki obywatela 	4. Państwo. Uczeń: 1) wyjaśnia, w czym wyraża się demokratyczny charakter państwa polskiego; 2) wymienia organy władzy w Rzeczypospolitej Polskiej: parlament, prezydent, rząd, sądy i omawia najważniejszą funkcję każdego z tych organów w systemie politycznym; 3) podaje przykłady praw i obowiązków obywateli Rzeczypospolitej Polskiej; 4) omawia wybrane prawa dziecka i podaje, gdzie można się zwrócić, gdy są one łamane.	<ul style="list-style-type: none"> • własnymi słowami wyjaśnia pojęcie <i>demokracja</i> • wymienia konstytucję jako zbiór najważniejszych praw i zasad w państwie • wie, czym się zajmuje Rzecznik Praw Dziecka 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co oznacza, że wszyscy jesteśmy równi wobec prawa • wymienia prawa i obowiązki obywateli • zna instytucje nadzorujące przestrzeganie prawa w Rzeczypospolitej • wie, kto uchwała prawo w Rzeczypospolitej 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia skład Zgromadzenia Narodowego – Sejm Rzeczypospolitej Polskiej i Senat Rzeczypospolitej Polskiej • wie, kto w Polsce sprawuje władzę sądowniczą • wyjaśnia, jaką funkcję w państwie pełnią samorządy • potrafi powiedzieć, jaką funkcję w państwie polskim pełni prezydent • wyjaśnia, co znajduje się w preambule Konstytucji RP • formułuje wypowiedź na temat ustroju państwa polskiego, używając pojęć: <i>wolne wybory, wolność słowa, wolne media, konstytucja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie fragmentu tekstu źródłowego odpowiada na pytania: <i>Do kogo należy władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej?</i> <i>Czego strzeże Rzeczpospolita?</i> <i>Co jest najważniejszym prawem Rzeczypospolitej?</i> • krótko charakteryzuje instytucje nadzorujące przestrzeganie prawa w Rzeczypospolitej Polskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia ustrój panujący w Polsce, porównując go z ustrojem PRL 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
30. Współczesne społeczeństwo 1. Wielkie zmiany w gospodarce i w społeczeństwie. 2. Znaczenie pracy. 3. Organizacja pracy i jej efekty. 4. Społeczeństwo jak rzeka. 5. Działanie dla wspólnego dobra.	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • zmiany w gospodarce i w społeczeństwie po roku 1989 • prywatyzacja przedsiębiorstw • praca jako dobro, problem bezrobocia • dlaczego ważna jest organizacja pracy • grupy społeczne • organizacje i stowarzyszenia, działalność prospołeczna 	5. Społeczeństwo. Uczeń: 1) wyjaśnia znaczenie pracy w życiu człowieka i dostrzega jej społeczny podział; 2) opisuje różne grupy społeczne, wskazuje ich role w społeczeństwie; 3) podaje przykłady ważnych problemów współczesnej Polski, korzystając z różnych źródeł informacji (od osób dorosłych, z prasy, radia, telewizji, internetu).	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia niektóre zmiany w społeczeństwie, jakie zaszły po roku 1989 • własnymi słowami wyjaśnia pojęcie <i>bezrobocie</i> • podaje dwa przykłady grup społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie <i>grupa społeczna</i> • wie, czym charakteryzuje się postawa prospołeczna • podaje przykłady organizacji pracy i jej efekty • tłumaczy, czym jest prywatyzacja przedsiębiorstw państwowych 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady stowarzyszeń, fundacji i instytucji pozarządowych, działających dla wspólnego dobra • formułuje wypowiedź, w której uzasadnia, że pracę swoją i innych należy szanować 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zmiany w gospodarce, jakie zaszły po roku 1989 • własnymi słowami przedstawia społeczne skutki bezrobocia 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady różnych społeczeństw, w których ludzie nie są równi i mają różne prawa 	1
31. Ojczyzna bliska i odległa 1. Polska domem wielu narodów. 2. Polacy w swojej ojczyźnie. 3. Polacy w świecie. 4. Polonia – z bliska i z daleka.	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • mapa świata • karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • mniejszości narodowe i mniejszości etniczne • Polska jako ojczyzna wszystkich Polaków • patriotyzm lokalny • Polacy w innych krajach – Polonia 	1. Ojczyzna. Uczeń: 1) wymienia i tłumaczy znaczenie miejsc ważnych dla pamięci narodowej; 3) wymienia mniejszości narodowe i etniczne żyjące w Polsce i na wybranych przykładach opisuje ich kulturę i tradycje oraz wymienia miejsca największych skupisk Polaków na świecie.	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia co najmniej dwie mniejszości narodowe i dwie mniejszości etniczne mieszkające na terenie Polski • wymienia miejsca ważne w historii Polski • wyjaśnia pojęcie <i>Polonia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie miejsca zamieszkane przez mniejszości narodowe i etniczne • wymienia państwa, w których znajdują się największe skupiska Polonii 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, jaki procent mieszkańców Polski stanowią mniejszości narodowe • omawia przyczyny polityczne i ekonomiczne, które zmuszały Polaków do emigracji 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, jakie prawa przysługują mniejszościom narodowym w Polsce • potrafi przedstawić informację na temat miejsc pamięci narodowej 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje mniejszości narodowe mieszkające współcześnie w Polsce z sytuacją mniejszości narodowych w II Rzeczypospolitej 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
32. Polska w Unii Europejskiej 1. Co to jest Unia Europejska. 2. Jesteśmy w Unii Europejskiej. 3. Zmieniona, nowocześniejsza Polska.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń mapa Unii Europejskiej karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> powstanie Unii Europejskiej Polacy w Unii Europejskiej życie codzienne we współczesnej Polsce 	6. Wspólnota europejska. Uczeń opowiada o uczestnictwie Polski we wspólnocie europejskiej, używając pojęć: <i>Unia Europejska, europejska solidarność, stosunki międzynarodowe</i> oraz rozpoznaje symbole unijne: flagę, hymn Unii Europejskiej (<i>Oda do Radości</i>).	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje symbole unijne – flagę i hymn Unii Europejskiej podaje rok wstąpienia Polski do Unii Europejskiej wie, jaka jest wspólna waluta części państw europejskich 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia państwa założycielskie Unii Europejskiej wie, czym jest strefa Schengen wyjaśnia pojęcia <i>Parlament Europejski</i> i <i>Komisja Europejska</i> 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się pojęciami: <i>Unia Europejska, europejska solidarność, stosunki międzynarodowe</i> opowiada o uczestnictwie Polski w Unii Europejskiej i o zmianach, jakie zaszły w naszym kraju od 2004 r. wymienia korzyści i obowiązki, jakie mają państwa wchodzące w skład Unii wyjaśnia, na czym polega zachowanie suwerenności przez państwa członkowskie Unii Europejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie mapy wymienia państwa należące do Unii Europejskiej podaje przyczyny utworzenia Unii Europejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje prezentację na temat jednego z państw kandydujących do wstąpienia do Unii Europejskiej 	1
33. Współczesne państwa i organizacje międzynarodowe – ONZ i NATO 1. Ustroje polityczne we współczesnym świecie. 2. Organizacja Narodów Zjednoczonych. 3. Nasi sojusznicy i nasze bezpieczeństwo	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń karty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> ustrój demokratyczny a monarchia działalność ONZ NATO – geneza powstania i kraje członkowskie 	Temat dodatkowy.	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice pomiędzy ustrojem demokratycznym a monarchią wymienia co najmniej jedno państwo europejskie, które jest monarchią wymienia co najmniej jedno państwo europejskie o ustroju demokratycznym 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakie są cele działania ONZ wie, czym zajmuje się UNICEF wyjaśnia pojęcia: <i>filantrop, filantropia</i> wyjaśnia, jakie są główne cele działalności NATO 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje działalność ONZ wyjaśnia, dlaczego członkostwo w NATO jest korzystne dla Polski rozpoznaje flagi ONZ i NATO 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega działalność filantropijna wie, jakie cechy charakterystyczne ma dyktatura, podaje przykłady państw rządzonych przez dyktatorów 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie internetu, prasy, informacji telewizyjnych przygotowuje wypowiedź na temat misji, w których uczestniczą wojska ONZ na świecie 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
w NATO.				<ul style="list-style-type: none"> potrafi rozwinąć skrót ONZ wie, czym jest NATO 					
34. Jaki jest współczesny świat 1. Co to jest globalizacja? 2. Rewolucja technologiczna. 3. Rozwój kultury masowej. 4. Wpływ człowieka na przyrodę. 5. Następstwa globalizacji. 6. Problemy świata na początku XXI wieku.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń karta pracy 	<ul style="list-style-type: none"> pozytywne i negatywne skutki globalizacji znaczenie technologii w naszym współczesnym życiu, rewolucja technologiczna kultura masowa wpływ człowieka na przyrodę zagrożenia współczesnego świata: bieda, głód, brak dostępu do wody, opieki medycznej i edukacji, konflikty zbrojne i rozwarstwienie społeczne 	8. Problemy ludzkości. Uczeń: 1) wyjaśnia, co oznacza powiedzenie „świat stał się mniejszy” i wskazuje przyczyny tego zjawiska; 2) opisuje i ocenia na przykładach wpływ techniki na środowisko naturalne i życie człowieka; 3) wymienia korzyści i niebezpieczeństwa korzystania z mediów elektronicznych; 4) opowiada o przejawach nędzy na świecie oraz formułuje własną opinię o działaniach pomocowych podejmowanych przez państwa lub organizacje pozarządowe; 5) wyjaśnia na przykładach przyczyny i następstwa konfliktów zbrojnych na świecie.	<ul style="list-style-type: none"> własnymi słowami wyjaśnia pojęcie <i>globalizacja</i> wymienia co najmniej kilku twórców kultury masowej wie, na czym polega efekt cieplarniany rozumie, dlaczego musimy chronić otaczającą nas przyrodę 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady wpływu techniki na życie człowieka wyjaśnia własnymi słowami określenie „świat stał się mniejszy” wymienia przykładowe problemy świata XXI w. opowiada o przyczynach i skutkach globalizacji 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, kogo nazywamy antyglobalistami podaje przykłady zmian, jakie zaszły w życiu codziennym ludzi w czasie ostatnich 100 lat podaje przykłady produktów i marek o globalnym zasięgu wyjaśnia, na czym polega rewolucja technologiczna własnymi słowami wyjaśnia, czym jest kultura masowa, podaje przykłady twórców kultury masowej 	<ul style="list-style-type: none"> aktywnie bierze udział w dyskusji na temat współczesnego świata i potrafi uzasadnić swoje zdanie podaje przykłady zmian w przyrodzie, jakie spowodował swoją działalnością człowiek wyjaśnia, czym zajmują się organizacje ekologiczne, w tym Greenpeace 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje prezentację na temat ochrony przyrody i działań, jakie może podjąć każdy człowiek, aby chronić środowisko 	1

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
			IV. Zainteresowanie problematyką społeczną. Uczeń ma nawyk dociekania w kontekście społecznym – zadaje pytania: <i>Dlaczego jest tak, jak jest?</i> i <i>Czy mogłoby być inaczej?</i> oraz próbuje odpowiedzieć na te pytania.						
POWTÓRZENIE MATERIAŁU I SPRAWDZIAN WIADOMOŚCI – O WSPÓŁCZESNEJ POLSCE I WSPÓŁCZESNYM ŚWIECIE.	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń mapa historyczna 	<p>29. III Rzeczpospolita – życie w państwie demokratycznym.</p> <p>30. Współczesne społeczeństwo.</p> <p>31. Ojczyzna bliska i odległa.</p> <p>32. Polska w Unii Europejskiej.</p> <p>33. Współczesne państwa i organizacje międzynarodowe – ONZ i NATO.</p> <p>34. Jaki jest współczesny świat.</p>	jw.	<ul style="list-style-type: none"> własnymi słowami wyjaśnia pojęcie <i>demokracja</i> wymienia konstytucję jako zbiór najważniejszych praw i zasad w państwie wie, czym się zajmuje Rzecznik Praw Dziecka wymienia niektóre zmiany w społeczeństwie, jakie zaszły po roku 1989 własnymi słowami wyjaśnia pojęcie <i>bezrobocie</i> podaje dwa przykłady grup społecznych wymienia co najmniej dwie mniejszości narodowe i dwie mniejszości etniczne mieszkające na terenie Polski 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co oznacza, że wszyscy jesteśmy równi wobec prawa wymienia prawa i obowiązki obywateli zna instytucje nadzorujące przestrzeganie prawa w Rzeczypospolitej wie, kto uchwała prawo w Rzeczypospolitej wyjaśnia pojęcie <i>grupa społeczna</i> wie, czym charakteryzuje się postawa prospołeczna podaje przykłady organizacji pracy i jej efekty tłumaczy, czym jest prywatyzacja przedsiębiorstw wskazuje 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia skład Zgromadzenia Narodowego – Sejm Rzeczypospolitej Polskiej i Senat Rzeczypospolitej Polskiej wie, kto w Polsce sprawuje władzę sądowniczą wyjaśnia, jaką funkcję w państwie pełni samorządy potrafi powiedzieć, jaką funkcję w państwie pełni prezydent wyjaśnia, co znajduje się w preambule Konstytucji RP formuluje wypowiedź na temat ustroju państwa pol- 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie fragmentu tekstu źródłowego odpowiada na pytania: <i>Do kogo należy władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej?</i> <i>Czego strzeże Rzeczpospolita?</i> <i>Co jest najważniejszym prawem Rzeczypospolitej?</i> krótko charakteryzuje instytucje nadzorujące przestrzeganie prawa w Rzeczypospolitej Polskiej wymienia zmiany w gospodarce, jakie zaszły po roku 1989 własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia ustroj panujący w Polsce, porównując go z ustrojem PRL podaje przykłady różnych społeczeństw, w których ludzie nie są sobie równi i mają różne prawa porównuje mniejszości narodowe mieszkające współcześnie w Polsce z sytuacją mniejszości narodowych w II Rzeczypospolitej przygotowuje prezentację na temat jednego z państw kandydujących do wstąpienia 	2

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
				<ul style="list-style-type: none"> wymienia miejsca ważne w historii Polski wyjaśnia pojęcie <i>Polonia</i> rozpoznaje symbole unijne – flagę i hymn Unii Europejskiej podaje rok wstąpienia Polski do Unii Europejskiej wie, jaka jest wspólna waluta części państw europejskich wskazuje różnice pomiędzy ustrojem demokratycznym a monarchią wymienia co najmniej jedno państwo europejskie, które jest monarchią wymienia co najmniej jedno państwo europejskie o ustroju demokratycznym potrafi rozwinąć skrót ONZ wie, czym jest NATO własnymi słowami wyjaśnia pojęcie <i>globalizacja</i> wymienia co najmniej kilku twórców kultury masowej wie, na czym pole- 	<p>na mapie miejsca zamieszkałe przez mniejszości narodowe i etniczne</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia państwa, w których znajdują się największe skupiska Polonii wymienia państwa założycielskie Unii Europejskiej wie, czym jest strefa Schengen wyjaśnia pojęcia: <i>Parlament Europejski</i> i <i>Komisja Europejska</i> wyjaśnia, jakie są cele działania ONZ wie, czym zajmuje się UNICEF wyjaśnia pojęcia <i>filantrop</i>, <i>filantropia</i> wyjaśnia, jakie są główne cele działalności NATO wymienia przykłady wpływu techniki na życie człowieka wyjaśnia własnymi słowami określenie „świat stał się mniejszy” wymienia przykładowe problemy świata XXI w. opowiada 	<p>skiego, używając pojęć: <i>wolne wybory</i>, <i>wolność słowa</i>, <i>wolne media</i>, <i>konstytucja</i></p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady stowarzyszeń, fundacji i instytucji pozarządowych, działających dla wspólnego dobra formułuje wypowiedź, w której uzasadnia, że pracę swoją i innych należy szanować wie, jaki procent mieszkańców Polski stanowią mniejszości narodowe omawia przyczyny polityczne i ekonomiczne, które zmuszały Polaków do emigracji posługuje się pojęciami: <i>Unia Europejska</i>, <i>europejska solidarność</i>, <i>stosunki międzynarodowe</i> opowiada o uczestnictwie Polski w Unii Europejskiej i o zmianach, 	<p>słowami przedstawia społeczne skutki bezrobocia</p> <ul style="list-style-type: none"> opowiada, jakie prawa przysługują mniejszościom narodowym w Polsce potrafi przedstawić informację na temat miejsc pamięci narodowej na podstawie mapy wymienia państwa należące do Unii Europejskiej podaje przyczyny utworzenia Unii Europejskiej wyjaśnia, na czym polega działalność filantropijna wie, jakie cechy charakterystyczne ma dyktatura, podaje przykłady państw rządzonych przez dyktatorów aktywnie bierze udział w dyskusji na temat współczesnego świata i potrafi uzasadnić swoje zdanie 	<p>do Unii Europejskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> na podstawie internetu, prasy, informacji telewizyjnych przygotowuje wypowiedź na temat misji, w których uczestniczą wojska ONZ na świecie przygotowuje prezentację na temat ochrony przyrody i działań, jakie może podjąć każdy człowiek, aby chronić środowisko 	

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
				<p>ga efekt cieplarniany</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie, dlaczego musimy chronić otaczającą nas przyrodę 	o przyczynach i skutkach globalizacji	<p>jakie zaszły w naszym kraju od 2004 r.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia korzyści i obowiązki, jakie mają państwa wchodzące w skład Unii • wyjaśnia, na czym polega zachowanie suwerenności przez państwa członkowskie Unii Europejskiej • charakteryzuje działalność ONZ • wyjaśnia, dlaczego członkostwo w NATO jest korzystne dla Polski • rozpoznaje flagi ONZ i NATO • wyjaśnia, kogo nazywamy antyglobalistami • podaje przykłady zmian, jakie zaszły w życiu codziennym ludzi w czasie ostatnich 100 lat • podaje przykłady produktów i marek o globalnym zasięgu • wyjaśnia, na czym polega rewolucja technologiczna 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady zmian w przyrodzie, jakie spowodował swoją działalnością człowiek • wyjaśnia, czym zajmują się organizacje ekologiczne, w tym Greenpeace 		

Temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia, materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:	Liczba godzin
						<ul style="list-style-type: none"> własnymi słowami wyjaśnia, czym jest kultura masowa, podaje przykłady twórców kultury masowej 			